

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԵԼՆ ԳԱՏԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱԺՈՉՈՎԻ

ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ԳԱՇԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՅԱՆՁՆԱՌԱԳԻՐ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՒՐՔ

ԱՄՍԱՎՃԱՐ

Անուն եւ մականուն

Զբաղում

Ցարի

Հպատակություն

Հասցե բնակարանի

Հասցե գործատեղիի

Կ'ոմիտեի անունը Հ. Բ. Ը. Միությունը վերագրեալ մուտք եւ ամ.

ապրիլի, սկսեալ

26 1956

ՍՏՈՒՆԱԳՐՈՒՄ

ՅԱՆՁՆԱԳՐՈՂ

[Signature]

[Signature]

Նշանակումը տեղի է ունենում միայն 5 և 10 ամսանոց համարների դեպքում:

Վ.Ե.Ն. ՎԱԶԳԵՆ Ա.Ի. ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱՌԱԳՐԸ
Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

«ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ»

ՊՐԱԿ Բ.

1956

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

	ԷԶ
Ն. Ս. Օ. Վեհ. Տ. Տ. Վազգեն Ա. Ս. Էջմիածնի Ընդհանրական Հայրապետին անդամակցության յանձնառագիրը	17
Բովանդակություն	18
Հ. Բ. Ը. Միութեան Յիսնամեայ Յոբելեանը եւ Ազգապահպանման իր նոր ծրագիրները — Կոչ Նախագահ Ալեք Մանուկեանի	19
Հ. Բ. Ը. Միութեան Թեյասեղան-Հաւաքոյքը	25
Ն. Ս. Օ. Վեհ. Վազգեն Ա. կը փակէ նոր Վեթերաններու հանդիսությունը (լուսանկար)	27
Ամերիկեան բարձր գնահատանք Հ. Բ. Ը. Միութեան Նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանի	29
Հ. Բ. Ը. Միությունը Ամերիկայի մէջ	30
Հ. Բ. Ը. Միութեան Կեանքն ու Գործը	31
Ն. Ս. Օծություն Վեհ. Տ. Տ. Վազգեն Ա. Կաթողիկոս եւ Իր օֆախումբը՝ լուսանկարուած Հ. Բ. Ը. Միութեան եղբայրսի Կեդր. Յանձնա- ժողովի եւ Գահիրէի Մասնաժողովի անդամներուն հետ	32
Ն. Ս. Օ. Վեհ. Վազգեն Ա.ի եւ Իր հետեւորդներուն ժամանումը Հելիոպոլիս Փալատ Օթէլ (լուսանկար)	35
Բարեգործականի Կրթական Գործը Մերձաւոր Արեւելքի մէջ	36
Դպրոցաւորութեան Հանգանակութեան մասին	40
Բարեգործականը Սւրոպայի մէջ	41
Առեւտրական Ամառնային բանակումներ	43
Առաջին Ազդեցությունը — Րոպրթ Սարեան	44
Բարի Գործերու անմահությունը	46
Յոբելիական Տարւոյ նոր անդամներ	47
Յիսնամեակի մրցման մասնակցելու պայմանաժամը	48

Հ.Բ.Ը.Մ.ԵԱՆ ՅԻՄՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԵԼԵԱՆԸ

Ե Ի

ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԻՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

✱

ԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒՆՐԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

✱

(ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ 42-ՐԴ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎՐ ՄԷՋ)

ՅՈՒԵԼԻՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

1956 թվական հոգեկան համասարած գոհունակութեան, ցնծութեան ու հպարտութեան քուական մը պիտի ըլլայ Հ. Բ. Ը. Միութեան բազմահազար անդամներուն, բարեկամներուն եւ կրնամ բոլոր հայ ժողովուրդին համար:

1956 Ապրիլ 15ին, Հ.Բ.Ը. Միութիւնը կը լրացնէ իր գոյութեան յիսնամեակը եւ անոր Ոսկի Յոբելեանը՝ այդ քուականէն սկսեալ ամբողջ տարուան ընթացքին՝ պիտի տօնախմբուի աշխարհի ամէն կողմերը, մինչեւ այն հեռաւոր անկիւնները ուր մեր կազմակերպութիւնը ափ մը անդամներ ունի եւ կամ ուր հայ սիրտերուն բարախումքը անհաղորդ չի մնար մեր ազգային կեանքին:

Պատմական քուական մը կ'ողջունենք ուրեմն յառաջիկայ Ապրիլ 15-ին, կը հասնինք նշանակալից հանգրուանի մը, որ բարձունք մըն է, եւ որուն կատարէն երբ դէպի ետ դարձած մեր կտրած նամբան պիտի չափենք, մեր աչքերը պիտի սեւեռենք նաեւ, մանաւանդ, մեր առջեւ բացուող հորիզոնին՝ դէպի ուր կը բալենք:

Յետադարձ ակնարկ մը այս օրհնեալ Միութեան ծագումին, անումին

ու հայ կեանքին մէջ կատարած դերին վրայ՝ խորհրդածութիւններու ամբողջ աշխարհ մը կը բանայ մեր առջեւ: Հրաւիր մը համազօր չէ՞, արդարեւ, անոր գոյութիւնը, յարատեւ գորացումը, ծաւալումը, ու միանգամայն մեր ժողովուրդը հարուածող աղէտներուն, դաժան կարօտութեանց դէմ անոր անվեհեր ու անխոց պայքարը, յիսուն տարի անդադար: Պէտական կեանք ունեցող ազգերը միայն կրնան Հ. Բ. Ը. Միութեան նման հաստատութիւններ հիմնել, օրհնել ու ժողով, կամ կրնան նման կազմակերպութիւններ մեջտեղ բերել մեծ ժողովուրդները, իրենց աւելորդէն տալով, քանի որ իրենց քաղաքակրթ կեանքի յատուկ համայնական պէտքերը կը հոգացուին իրենց կառավարութիւններուն կողմէ:

ՀԱՅՈՒՆ ՀՈԳԵԿԱՆ

ԱՆՆՈՐՏԱԿԵԼԻ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բռնաւոր լուծի մը տակ դարեւրով տառապեցանք, կողոպտուելով, հարսահարուելով ու ջարգուելով, բայց գերբնական ոյժ մը կանգուն պահեց մեզ: Այդ ոյժը մեր հոգեկան անպարտելի գոյութիւնն էր, ինքնուրոյն ժողովուրդ մը, ազգերու խառնարա-

նին մեջ՝ մեր անցեալով, մեր արժեքով, մեր բարոյական բարձր ստորոգելիներով առանձին ազգ մը ըլլալու մեր խորամաս գիտակցութիւնը: Ամեն հայու մէջ այդ գիտակցութեան անեղ լոյսը, իր ազգային եսին մոլեգին փառումը, մեր փրկութեան միակ լասն է եղած եւ մեզի կատարել տուած է գործեր, որոնք մերինն նման փոքր ժողովուրդի մը համար անհնար պիտի թուէին:

Հոգեկան այս փրկարար լոյսը, որ մեր պատմութեան հին դարերէն սկսեալ ճգնաժամային պահերու մէջ միշտ ուժգին թափով մը շողացած է ընտելեալ հայորդիներու վրայ, եւ անոնցմէ մեծանուն արեւներ, Սուրբ Հայրապետներ, մշակոյթի ռահվիրաներ եւ ազատագրութեան հերոսներ հանդերձած է մեզի, մեր օրերուն անգամ մը եւս իր ամբողջ շարափով ողողեց եզական անձնաւորութիւն մը, որպէսզի իր օրհասական մաքառումներուն մէջ այս ազգը անյոյս եւ անապաւն չլիւն:

Կարելի չէ տարակուսիլ թէ Սիւնայի անապատին մէջ Իսրայէլի որդիները առաջնորդող լուսեղէն սիւնին նման՝ հառազայթներու անտեսանելի խուրճ մըն ալ մեր ուղեցոյցն է եղած եւ անոր շնորհիւ է որ թաւալզող չենք անհետացած մեր նամբուն վրայ բացուող խաւարակուռ անգունդներուն մէջ:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՍՏԵՂԾՈՒՄԻՆ ՀՐԱՇՔԸ

Առանց այս համոզումին, այսինքն առանց ոգեղեն այդ լոյսին ազդումին հաւատալու, ի՞նչպէս կարելի է բացատրել Հ. Բ. Ը. Միութեան ծագումը օտար հողի վրայ, մեր ազգային կեանքի տրոհում ու վհատ մեկ պահուն, ազնուապետական կենցաղով անձնաւորութեան մը կողմէ, որ իր ժողովուրդին լեզուն անգամ չէր խօսեր:

Մեզի համար ալ ճիշդ չէ՞ ուրեմն Մարգարէին այն խօսքը երբ կ'ըսէ՝ «Եւ յեզրպոստէ կոչեցի զորդի իմ»:

Հայութեան այդ ընտելեալ որդին, Մեծն Պօղոս Նուպար, 1906 Ապրիլ 15ին, Նեղոսի ափին վրայ մարմին տուաւ իր հանճարեղ յղացումին որով իր միջքը ապահովաբար գրաւուած էր տարիներէ ի վեր, եւ զոր երկար խոկումներով հասցուցած էր, անոր դերը, ամբողջինն ու ապագան պայծառօրէն նախապատկերելով իր ներաշխարհին մէջ: Եւ երբ իր անճման գործակիցներուն հետ հանդիսաւորապէս ստորագրեց Հ. Բ. Ը. Միութեան ծննդեան վկայագիրը, հայ կեանքին պարզեցեց զօրաւոր, փրկարար հաստատութիւն մը որուն կարօտն էր տառապէից:

Միութիւն՝ բոլոր բարի կամքի տէր ազգակիցներու, միութիւն անոնց ալիսիրական զգացումներուն, ճիշդներուն ու զոհաբերութեանց՝ իրենց ժողովուրդին ցաւերը դարմանելու, անոր ներքական ու մտաւորական վերելքին ծառայելու վեհագոյն նպատակին համար: Այսպիսի ծրագիր մը, որ անկարելի երազներու չէր ձգտեր եւ վերացական տեսութիւններու մէջ չէր մոլորեր, ուժեղ կերպով պիտի խօսէր ամեն հայու հոգիին: Եւ յիշուն տարուան պատմութիւն մը անա՝ կ'ապացուցանէ թէ ո՛րքան իմաստուն եւ յրատակասեւ եղած են Հ. Բ. Ը. Միութեան միշտ օրհնեալ Հիմնադիրն ու իր առաջին գործակիցները:

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ազգին մեծագոյն կազմակերպութիւնը դարձաւ իր հիմնարկութեան առաջին օրերէն սկսեալ. յոյսի, ապահովութեան, վստահութեան խարխիս մը եղաւ ան, եւ անխտիր անոր շուրջ համախմբուեցան ամեն դասակարգի հայեր, մեծատուն, առեւտրական, աշխատաւոր, այլ, կին եւ երիտասարդ, նմարիս ազգային միութիւն մը՝ որուն միշտ բաղձա-

ցեր էին՝ հրաբխի մը պէս կ'իրագործուէր անա:

Երջանկայեացաւ մեր Հիմնադիրը ինք տուաւ նաեւ առաստձեռնութեան ազդանշանն ու առաջին օրինակը, եւ յիսուն տարի շարունակ ու մինչեւ այսօր ազգին սիրով վառուած հոգիներ, Միութիւնը զօրացուցին իրենց մեծագումար նուիրատուութիւններով կամ նոյնքան քանակազին իրենց հակին համեստ վասակով: Տուին ամենքն ալ եւ կուտան դեռ, որովհետեւ տեսնելու կը տեսնեն թէ Միութիւնը իր առաքելը կը վերագործեն ազգին, անոր ցաւերուն սպեղանի եւ անոր հոգեկան կարիքներուն դարման հայթայթելով:

ԱՐԱԳ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓՐԿԱՐԱՐ ԳՈՐԾԻՆ ՎՐԱՅ

Այսպէս յիսուն տարի շարունակ զօրացաւ ու ծաւալեցաւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, առանց ամենափոքր ընկրկում մը ունենալու, հայ ժողովուրդին գուրգուրանովը շրջապատուած, շնորհիւ երախտաւոր վասակաւորներու եւ գործիչներու անգնահատելի ջանքերուն, որոնց անունները յիշելու տես երկար պիտի ըլլայ հոս եւ որոնց անուանք մեր յարգանքի սրագին տուրք մը պիտի մատուցանենք Յոբելեանի հանդիսութեանց տեսն:

Ի՞նչ ըրաւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը այս յիսուն տարուան ընթացքին: Շատ երկար պիտի ըլլար իր ծառայութեանց թուումը կատարել: Համառօտ եւ թերի ակնարկ մը իսկ ցոյց կուտայ թէ ի՞նչ նախախնամական դեր մը կատարած է ան հայ կեանքին մէջ: Իր հիմնարկութեան վաղորդայնին իսկ, ան իր ուշադրութիւնը կեդրոնացուց մեր բնագաւառի հեռաւոր անկիւններուն վրայ, թուառութեան մատնուած երկրագործ համայնքներու օգնութեան հասաւ, անոնց համար կրթարաններ հաստատեց եւ

աշխատեցաւ արագադրի շարժումը կատարել. նոյնպէս այլ շրջանին է որ կովկասի աղետեղներուն եղբայրական ձեռք կարկառեց. յետոյ, Աստուծոյ ջարդին զոհերուն մեծագոյն հոգաւորիւնը ինք ստանձնեց: Մեծ եղեռնի բազմահազար խլեակներուն ամենագորաւոր ապաւենը ինք եղաւ, իր որբանոցներով, այրիանոցներով, արհեստանոցներով եւ խնամատարական բազմապիսի կայաններով: Ապա, Հայաստանի մէջ մայրանոց, ակնաբուժարան, կատաղաբուժարան հաստատեց, Նուպարաշենի ձեռնարկը ծրագրեց եւ յաջողցուց, ու միանգամայն, 1932-էն սկսեալ, գաղութահայութեան մէջ սկսաւ կրթական գործունէութեան մը որ հետզհետէ ընդարձակուեցաւ եւ հասաւ այսօրուան փայլուն, նախանձելի վիճակին: Գիտենք թէ հայրենագործի պատմական նշանակութիւն ունեցող մեծ գործին մէջ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ի՞նչ վնասական դեր մը կատարեց. ձեզի ծանօթ է նաեւ թէ վերջին պատերազմի տեսն իր կատարած խռորոք միջոցն էր կէս միլիոն տղարի հանգանակութեանց արդիւնքով ի՞նչ հսկայական օգնութիւն հասցուց Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Յունաստանի մեր գաղութներուն, եւ ապա՝ կոիւի դադարումէն վերջ՝ նաեւ Եւրոպայի բոլոր երկիրները զսնուող մեր կարօտեալներուն: Դեռ քաճ է իր վերջին ձեռնարկը՝ դպրոցաշինութեան ծրագիրը. Մերձաւոր Արեւելիի մէջ ճիշդ 100 հազար խաւով, անբնակելի վարժարաններ կանոնաւոր կերպով նորոգուեցան եւ 10 հազար ալ ի նորոյ շինուեցան:

Այս տաս հարեւանցի թուումով կարելի չէ տարած գաղափար մը իսկ կազմել Հ. Բ. Ը. Միութեան կատարած գործին մեծութեան վրայ: Ան ազգին համար մինչեւ այսօր տարբեր միջոցներով անելի գումար մը ծախսած է եւ կը խորհիմ թէ այս թուանշանը բաւական իմաստալից է ինքնին:

Յայտարարութեանս այս մասը եզրակացնելու համար, բաւական կը նկատեմ ըսել թէ ամէն անգամ որ մեր ազգային կեանքը ցնցումի մը ենթարկուած է աղէտի մը կամ դժբախտութեան մը հետեւանով, կամ ամէն անգամ որ մեր ժողովուրդը՝ գաղթաւորութիւններէ մէկ անկիւնը՝ կենսական կարօտութեան մը առջեւ զննուած է, Բարեգործականը պատրաստ եղած է անհրաժեշտ օգնութիւնը փութացնելու: Ասոր իբրեւ վերջին ապացոյց յիշեմ Պաղեստինի պատերազմին պատճառով ծանր կացութեան մը մասնուած Յուսապէսի մեր Վանքին եւ հոն ապաստանած գաղթականներուն Միութեանս կողմէ ընծայուած աջակցութիւնը՝ որ 90,000 տոլարի կը յանգի, բացի դեղորայքի, փոշի կաթի եւ հագուստեղէնի հայթայթումներէն:

Պատկերը զոր ուրուագծեցի, կը վերաբերի Հ. Բ. Ը. Միութեան անցեալ եւ ներկայ գործունէութեան: Ի՞նչ կենսական նպատակներու պիտի սեւեռենք մեր ուսանողները անմիջական ապագային, այսինքն վաղը, Միութեան Յոբելեանը ո՛չ թէ միայն հառով ու ծափերով պանծացնելու, այլ զայն նոր իրագործումներու մեկնակէս մը ընելու համար:

Մեր կրթական գործը նոյն քափով պիտի շարունակենք անուր: Ունինք 3 սեփական երկրորդական վարժարաններ. 5 նախակրթարաններ, կարելորդ գումարներով կ'աջակցինք ազգին 3 դպրեմաններուն, կ'օգնենք 100է աւելի կարօտ դպրոցներու եւ կանոնաւոր կրթաթոշակներ կը յատկացնենք 130ի չափ համալսարանական, արհեստագիտական եւ երկրորդական ուսմանց հետեւող սաներու: Ազգային դաստիարակութեան գործին ուրիշ ձեւերով ալ կը ստատենք. բայց չեմ ուզեր մանրամասնութեանց մէջ մտնել: Կրթական այս մեծ ձեռնարկները մեր հոգածութեան առարկան պիտի մնան:

Պիտի շարունակենք նաեւ մեր խնամաստրական գործը, այսինքն մեր դարմանասուններով ու զանազան կարգի նպաստներով օգնութեան պիտի հասնինք մեր կարօտ ազգակիցներուն:

Կրթական եւ խնամաստրական այս զոյգ նպատակներուն համար տարեկան 325,000—350,000 տոլար կը ծախսենք եւ այս յատկացումները պիտի չնուազեցնենք:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՆՈՐ

ՋԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԾՐԱԳԻՐ

Յոբելեանի յիշատակելի եղելութեան առթիւ, Կեդր. Վարչութիւնը մտաւած է նոր ծրագիրներ ու նախատեսած է զանազան իրագործելու ինքնոգը: Մեր ուսանողները պիտի սեւեռենք հայ մշակոյթին եւ Ամերիկայի մէջ նոր սերունդին հայապահպանման գործին վրայ:

Մեր մշակոյթին ամենագորաւոր ազդակը եւ անոր հարազատ հայելին մեր գրականութիւնն է: Դժբախտաբար, Դադարաւորութիւն մէջ հայ գրականութիւնը իր հոգեվարքի ժամերը կ'ապրի: Անոր զանազան նիւղերուն մէջ, — բանաստեղծութիւն, վիպագրութիւն, քաղաքագրութիւն, պատմագրութիւն, բանասիրութիւն, եւն., — շատ քիչ են մեծարժէք գործերն ու տաղանդաւոր գործիչները: Արդ, գրականութիւնը բառին իսկական իմաստով մեր հոգեկան սրունդն է. առանց անոր, ազգային զգացում, մեր ժողովուրդին անցեալ ու ներկայ կեանքին ճանաչում, մեր դարաւոր աւանդութեանց հաւատարմութիւն եւ մա՛նաւանդ ցեղային հպարտութիւն՝ գոյութիւն չեն կրնար ունենալ: Եւ երբ ժողովուրդ մը այս ամէնը չունի, այլասերումի եւ օտարացումի վտանգին պատրաստ զոհ մըն է: Խօսքս անուրէր գաղթաւորութիւն մասին է միայն, որուն ազգային ինքնութեան պահպանումը Հ. Բ. Ը. Միութեան

քեան մեծագոյն մտահոգութիւնը կը կազմէ:

Որոշած ենք ուրեմն հայ գրականութիւնը, եւ անոր հետ նաեւ հայ առուեսը՝ իր բոլոր նիւղերով՝ քաջալերել, արժեքաւոր գործեր հրատարակելով ու անոնց հեղինակները վարձատրելով:

Որոշած ենք հայ մեքի առաջնորդներ պատրաստել, ակներեւ տաղանդի մը ապացոյցները տուող երիտասարդներու դիւրութիւններ ընծայելով որպէսզի եւրոպական մեծ համալսարաններու մէջ իրենց մասնագիտութիւնը կատարելագործեն:

Որոշած ենք, դարձեալ եւրոպական համալսարաններու մէջ ընթեր ուսուցիչներու խումբ մը պատրաստել՝ մեր երկրորդական վարժարաններուն համար:

Ինչպէս գիտէք, երկու տարի առաջ ծրագիր մը մշակած էինք օգնութիւն ընծայելու հայ մեքին ու դաստիարակութեան վաղեմի մշակներուն որոնք կարօտութեան մասնուած են: Այդ ծրագիրը եւս պիտի գործադրենք:

Տարիներէ ի վեր արդար գանգառներ կը լսուին քեւմերիկահայ գաղութը Բարեգործականի լիեալ կալուածն է, կամ աւելի նիւղը՝ անոր շահագործման դուռը. ամերիկահայութիւնը Միութեան արտասահմանի ձեռնարկներուն համար կուտայ առատօրէն կ'ըսեն, բայց իր իսկ ամենակենսական մէկ պէտքը ուշադրութեան առարկայ չէ եղած բնաւ: Այդ պէտքը նոր սերունդը հայ պահելու հարցն է, անլուծելի ըլլալու աստիճան դժուարին հարց մը՝ այս բարեկեցիկ հին գաղութին մէջ, ուր մեծ երկրի մը ազատ քաղաքացիներն ենք եւ մեր գործի յարաբերութիւններով, մեր անհասական ու ընկերային կեանքով այնքան զօրաւոր կերպով կը կրենք մեր միջավայրին ազդեցութիւնը:

Ասոր հետ մէկտեղ, կ'ընդունիմ քեւագալիին ինքնագիտակցութեան յոյսը, որուն վրայ քիչ մը ծանրացայ նառիս սկիզբը, չէ ժողով մեր գաղութին մէջ. քերեւս իր վերջին ուժին քափովն է որ ան կը տողայ այս քանի մը տարիներուն, վերահաս վտանգին ազդարարութիւնը տալով մեզի: Ինքնապահպանումի հզօր բնագոյովը միայն կարելի է բացատրել եկեղեցաւանդանքեան մեծ եռանդը որ կը տեսնուի բազմաթիւ քաղաքներու մէջ. կը շատայնապէս քիւր ազգային կեդրոններու, ակումբներու. գիտակից ծնողներ իրենց զաւակները կիրակնօրեայ դպրոցները կ'ուղարկեն, ուր անոնք կը սորվին մանաւանդ հայ եկեղեցին ճանչնալ ու սիրել. ունինք նաեւ հայերէնի դասընթացներ: Մեր ինքնութիւնը չկորսնցնելու նախանձախնդրութեամբ միայն կը բացատրեմ, դարձեալ կորովի երիտասարդներու կողմէ սկսուած այն շարժումը, որուն նպատակն է Հարվըրտ համալսարանին մէջ հայագիտական դասընթաց մը հաստատել՝ մեր մշակութային արժեքները ճանչցնելու համար օտարներուն եւ մանաւանդ այս երկրին մէջ մեր նորահաս սերունդին, այսինքն անոր մտաւորական հաստատումն:

Կեդր. վարչութիւնը, Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովին հետ համախորհուրդ, բաւական դրական եւ իրագործելի ծրագիր մը մշակած է Ամերիկայի մէջ տոնմային դաստիարակութեան գործին եւ հայապահպանման աշխատանքներուն ստատարելու համար: Այդ ծրագրին զլխաւոր գիծերը հետեւեալներն են. —

1. Գաղութին հայ դպրոցներուն եւ հայերէնի դասընթացներուն համար նպատակայարմար դասագիրքեր պատրաստել եւ հրատարակել:

2. Կիրակնօրեայ դպրոցներուն համար պատրաստել դասագիրքեր եւ այլ գրաւիչ հրատարակութիւններ, հայ

ազգին ու եկեղեցիին մասին մեր մանուկներուն տարական բայց տալուորիչ ծանօթութիւններ տալու նպատակով:

3. Նիւթական աշակցութիւնը ընծայել այն պատանիներուն որոնք կը փափաքին ազգային երկրորդական վարժարանի մը մէջ հայեցի դաստիարակութիւն ստանալ:

4. Նոյն աշակցութիւնը ընծայել հայ դպրոցներուն եւ դասընթացներուն, որպէս զի մեր մայրենի լեզուն, պատմութիւնը եւ անոնց յարակից նիւթեր աւելի խնամով ու արդիւնաւորութեամբ աւանդուին մեր մանուկներուն:

5. Անգլիերէն լեզունով պատաստել եւ հրատարակել գիրքեր՝ մեր պատմութեան, գրականութեան, արուեստներուն, մէկ խօսով՝ մեր մշակոյթին մասին, մեր ազգային արժեքները նանչցնելու համար մեր անգլիախօս հասարակութեան:

ԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒԱՐԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մշակութային եւ հայապահպանման այս ընդարձակ ծրագիրը, արտասահմանի թէ Ամերիկայի մէջ, զոր ներկայացուցի շատ ամփոփ կերպով, մեծածախս բայց հրամայական պահանջ մըն է զոր պէտք է զլուխ հանենք:

Երբ համազգային նշանակութիւն ունեցող ձեռնարկի մը անհրաժեշտութեան համոզուած է, Բարեգործականը չէ վարանած գործի ձեռնարկելու, ապաւինելով մեր ժողովուրդին ազգասիրութեան եւ զոհողութեան ոգիին: Այդ ոգիին շնորհիւ է որ կառուցուած է Նուպարաշէնը, փառաւոր իրականութիւն մը եղած է Ներգաղթը, կատարեալ յաջողութեամբ պսակուած է Դպրոցաւորութեան գործը, ինչպէս նաեւ եղբայրական օգնութեան ընդարձակ ձեռնարկը վերջին պատերազմի աղետներուն ու կարօտեալներուն:

Այս բոլոր մեծ իրագործումներուն մէջ կայ մեր ժողովուրդին աշխատանքը, վասակը, կամաւոր պատարագը, այսինքն անոր սիրտը, որովհետեւ անոնք ամենքն ալ կարելի եղած է գրլուխ հանել խոշոր հանգանակութիւններով:

Հանգանակութիւն մը պիտի կատարենք նաեւ մեր մշակութային եւ հայապահպանման այդ նոր ծրագրին համար, ու նպատակակէտ որոշած ենք 500,000 տոլար: Բարեգործականի յիսուն տարիներէն իւրաքանչիւրը 10,000 տական տոլարով ողջունել ու պատուել՝ խորհրդանշական իմաստ մը պիտի առնէ, առանց մեծ պահանջկոտութեան: Հանգանակութիւնը պիտի ըլլայ համազգային, այսինքն պիտի կատարուի ամէն երկիրներու մէջ, բայց հասկնալի է թէ անոր ծանրութեան կեդրոնը Ամերիկան պիտի ըլլայ դարձեալ:

Բացարեւից արդէն թէ ինչ կենսական ու վեհ նպատակներու համար պիտի գործածենք այս գումարը եւ չեմ ուզեր կրկնութիւններ ընել: Կը կարծեմ թէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Ոսկի Յոբելեանը չէինք կրնար աւելի վայելուչ կերպով տօնել, մեր անմահացուն Հիմնադիրին, Մեծն Պօղոս Նուպարի եւ իր գործակիցներուն յիշատակը չէինք կրնար աւելի խանդաղատեմով յարգել ու պանծացնել, քան ցոյց տալ թէ կը փախնէ իրենց գծած համբէն, կ'աշխատինք մեր սիրելի ազգին միշտ աւելի վերելին:

Ամերիկայի մէջ կատարուելիք հանգանակութեան նախապատրաստական աշխատանքին մէկ մասը լրացուցած ենք արդէն, նշանակած ենք Հանգանակիչ Կեդր. Ցանձնախումբը եւ հանգանակութեան վարիչը: Այս յայտարարութենէս վերջ. գործի պիտի սկսինք նաեւ արտասահմանի մեր մարմինները:

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԹԵՅԱՍԵՂԱՆ-ՋԱՒԱՔՈՅԹԸ

✱

Տարևոյս Փետրուար 26ը եղաւ Միութեան տարեգրութեանց մէջ գեղեցիկ ու պատմական թուական մը, վասնզի այդ օրը մեր յիսնամեայ պատմութեան մէջ, առաջին անգամ ըլլալով, կը վայելէինք Բարձր Ներկայութիւնը մեր Առաքելաւորի եւ Ազգրեցիւր Ընդհանրական Հայրապետին՝ Ն. Ս. Օ. ՎԵՀԱՓԱՌՎԱԶԳԻՆ Ա. Ի, որ շատ մօտէն տեղեակ Հ. Բ. Ը. Միութեան հայրենանուէր գործունէութեան, բարեհաճած էր հովանաւորել մեր 33 նոր վեթերաններուն ընդունելութեան շքեղ հանդիսութիւնը, որ տեղի ունեցաւ Հելիոպոլսոյ Փալատ

ԱՆԿԱՄԱԳՐԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻ

Բարեգործականի ոգիին տարածումը զօրաւոր ազդակ մըն է՝ մեր ազգային կեանքին մէջ աւելի միութիւն, համեմատութիւն եւ համագործակցութիւն ստեղծելու: Մեր ժողովուրդին նակասագրին հետ կապ ունեցող կենսական խնդիրներու մէջ, սուր՝ անհատ տարակարծութիւնները ու անոնց հետեւանք եղող հակընդդէմ, կոտորակուած գործունէութիւնները, ուժերու անհասկացելի վատնում, հիւժուած մեզի համար: Ամէն ողջամիտ հայ դիւրաւ կրնայ խորհրդածել Հ. Բ. Ը. Միութեան կատարած գործին նշանակութեան վրայ եւ ըստ այնմ որոշել իր դիրքը, այսինքն՝ իր ջանքերն ու զոհողութիւնները միացնել ազգային այս մեծ կազմակերպութեան աշխատանքին, կամ հեռու մնալ անկէ:

Յոբելիական տարուան ընթացքին, հետեւաբար, անդամագրական արեւա մը պիտի կատարենք ամէն երկիրներու մէջ, որպէսզի Բարեգործականին զաղափարականը աւելի լայնօրէն ծաւալի մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջ: Այս ձեռնարկին նպատակը

նիւթական չէ բնաւ, այսինքն եկամուտներու յաւելումը, այլ գերազանցօրէն բարոյական է. միասնական ջանքերը, իրեքսոսկացողութիւնը եւ սիրալիր գործակցութիւնը հրաւիրելու կրնան գործել մեր կեանքին մէջ եւ լրջօրէն պիտի աշխատենք այս ուղղութեամբ:

Անդամագրական այս արեւին ծրագիրը պատրաստ է իր լայն գիծերուն մէջ եւ զայն ի մօտայ պիտի հաղորդենք Միութեան բոլոր մարմիններուն:

Վերջացնելով, կը փափաքեմ որ այս ժողովին յարգելի անդամներէն ամէն մէկը, ներկայ վայրկեանէն սկսեալ, ինքզինքն մեր զոյգ ձեռնարկներուն, հանգանակութեան եւ անդամագրական արեւի քաղաքի ճակատէ եւ իր շրջանակին մէջ աշխատի անոնց լիակատար յաջողութեան համար:

Բացուած կը յայտարարեմ ուրեմն Հ. Բ. Ը. Միութեան Ոսկի Յոբելեանի տարին, 1956ի մուտքէն սկսեալ:

Այսօրուրէն բացուած կը յայտարարեմ նաեւ Յոբելեանի Կես Միլիոն Տոլարի Հանգանակութեան մեծ ձեռնարկը եւ Անդամագրական արեւը:

Պանդոկի շքեղաշուք սրահին մէջ: Այս առիթով հրաւիրուած էին Հայ Կրօնական Պետքեր, որպէս Նախագահներ օրուան հանդիսութեան, Ազգային Իշխանութեան ներկայացուցիչները իրենց տիկիներով, հին վեթերաններ, Մամուլը, Հայ Գեղարուեստասիրաց Միութեան, Կոկանեան Սրահի, Հայկական Ընթերցասրահի և Ներքին Իսթի վարչութիւնները, Գալուստեան, Նուպարեան, Մխիթարեան և Անարատ Յղութեան Գոյրերու վարժարաններուն տնօրէնները ևն., աւելի քան վեց հարիւր յիսուն երկսեռ հայրենակիցներ, որոնք փութացած էին պատասխանել Մասնաժողովի հրաւերին, և անգամ մը ևս վաշիւլ Օրհնաբեր Ներկայութիւնը մեր Սիրեցեալ Վեհափառին, որ ժամը ճիշդ 6.30ին, Իր շքախումբով մուտք գործեց սրահէն ներս, որտաղին ծափերու տեղատարափի մը մէջ, շրջապատուած Հ. Բ. Ը. Միութեան Եգիպտոսի Կեդրոնական Յանձնաժողովի անդամներով:

Եգիպտական և Բարեգործականի քայլերդներուն նուազումէն յետոյ, հաւաքոյթը բացուած հռչակելով՝ խնամուած ճառով մը հանդէս եկաւ Հ. Բ. Ը. Միութեան Եգիպտոսի Կեդրոնական Յանձնաժողովի Ստենապետ Տօքթ. Խաչիկ Սօդիկեան, պատմականը ընելով ազգանուէր Միութեան յիսնամեայ գործունէութեան, որ կ'ընդգրկէ խնամատարական, որբախնամ, կրթական և այլ զանազան մարզեր, ծանրանալով մանաւանդ արհաւիրքի օրերուն կատարուած գործերուն, անոնց արդիւնքներուն և ներկայիս կատարուող կրթութեան հսկայ ծրագիրներուն մասին: Բուռն ծափերով ողջունուած այս ճառէն յետոյ սկսաւ թէյի սպասարկութիւնը զոր այնքան շնորհալի կերպով կատարեցին Միութեանս Մարզական Յանձնախումբի անդամ-անդամուհիները անսպառ փութկոտութեամբ, որպէսզի բոլոր ներկաները հիւրասիրուին պարտ ու պատշաճ մեծարանքով:

Թէյի սպասարկութենէն յետոյ գործադրուեցաւ օրուան զեղարուեստական յայտագիրը զոր վարեց Միութեանս Եգիպտոսի Կեդր. Յանձնաժողովի Դիւանապետ Տիար Վարդգէս Գարսաշեան:

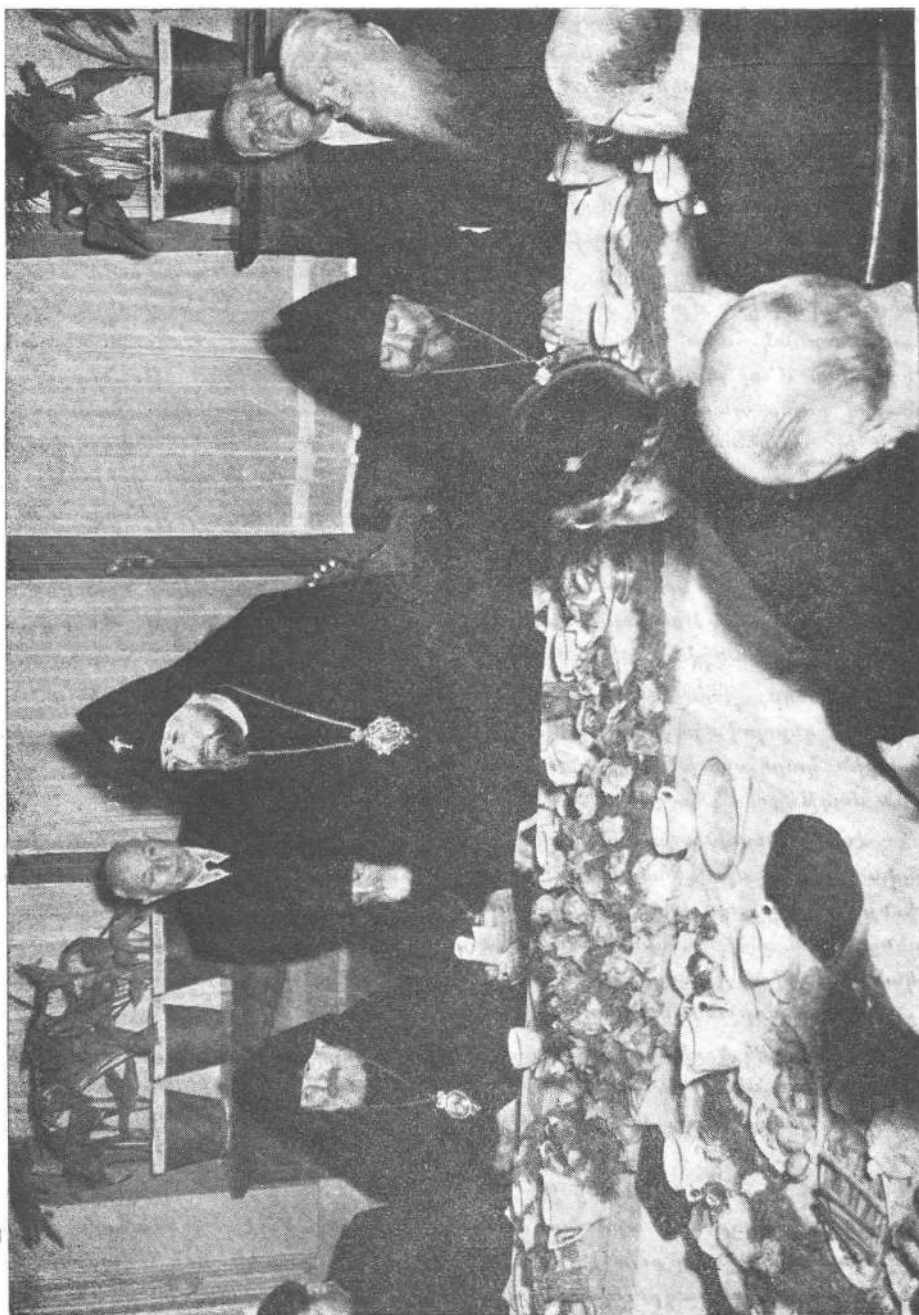
Հին վեթերաններու կողմէ խօսք առաւ Միութեանս հաւատաւոր անդամներէն Տիար Տիգրան Զէյթունցեան, որ բարի գալուստ մաղթեց նորերուն և շնորհաւորեց զիրենք, ամբողջ 20 տարիներ Միութեանս շինարար գործունէութեան սատարած ըլլալուն համար:

Կատարուեցաւ բաշխումը նոր վեթերան անդամներու վկայագիրներուն՝ զորս Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեցաւ յանձնել իր ձեռքով:

Ի պատասխան Տիար Զէյթունցեանի, նոր վեթերաններէն Տիար Երուանդ Տրենց Մարգարեան, որ այնքան արժանաւորապէս կը գլխաւորէ Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու Ընկերակցութիւնը, յայտնեց թէ երջանիկ էր Վեհափառին ներկայութեանը վեթերանական վկայագիր ստանալուն համար, կը վերանորոգէր իր ուխտը այս մեծ ու համազգային Միութեան հանդէպ, որ դրօշակիրը հանդիսացած էր հայրենասիրական անկաշառ գործունէութեան:

Պր. Գրիգոր Փարթամեանի կողմէ Մերանգիւլեանի «Երգիչը», Սաթեանի «Թռչելի մտքով տունը», Սայաթ-Նովայի «Պղպուլը» և Վեհափառին փափաքին վրայ, դարձեալ Սայաթ-Նովայէն կտոր մը երգուեցան հոյակապ արուեստով, խելով խելայեղ ծափեր և շնորհաւորութեանց խանդավառ արտայայտութիւններ:

Օր. Մանուշ Թէրզիպաշեան արտասանեց անմահ Վ. Թէքէեանի «Յեղեղեցի՛ն Հայկական» խոր յուզումով և խանդավառութեամբ:



Ն. Ս. Օ. ՎԵՀԱՓԱՌ՝ ՎԱԶԳԻՆ Ա.

կը փակէ նոր վերերաններու հանդիսութիւնը՝
պանծացնելով Հ. Բ. Ը. Միութեան ազգանուէր գործը

Պր. Օննիկ Գալուստեան արտասանեց Յովհաննէս Թումանեանի «Աղաւ-
նու Վաճճը», շատ գեղեցիկ առողջանութեամբ, ճշգրիտ շեշտով և թովիչ ար-
տայայտութեամբ: Իսկ սքանչելի էին Տիկին Աննա Նշանեանի «Հայրենի Գիւ-
ղը», (երաժշտ. Հ. Պէրպէրեանի) և «Էտրոսակաց» մեներգները: Տիկին Զա-
պէլ Դըճեան դաշնակի վրայ կ'ընկերանար բոլոր մեներգներուն:

Սօսք առաւ Գահիրէի Մասնաժողովի Փոխ-Ատենապետ Տիար Ալեքսանդր
Սարուխան և յայտնելէ վերջ թէ այս տարուան 33 նոր վեթերանները նա-
խախնամութեան անհասանելի կամքովը արժանացած կ'ըլլային բացառիկ եր-
ջանկութեան և բախտաւորութեան մը, քանի որ իրենց վկայագիրները կը
ստանային Ամենայն Հայոց Վեհափառ Ս. Էջմիածնի Գահակալին ձեռքէն,
բախտաւորութիւն մը որ աւելի քան չորս հարիւր տարիներէ ի վեր ո'չ մէկ
գաղութաբնակ հայու վիճակուած էր. թելադրեց որ այս բարեբաաստիկ առի-
թով ուխտ մ'ալ ընեն, անդամագրելով իրենց զաւակները, թոռները, մէկ
խօսքով բոլոր պարագաները՝ Միութեան մը, որ կատարելապէս համազգային
է, և իր հայրենանուէր գործունէութեամբը արժանաւորապէս ծառայած մեր
ժողովուրդի ազգապահպանումին, մա'նաւանդ ահաւոր եղեռնի օրերուն, կամ
ներգաղթին օժանդակելով և այս պատեհութեամբ Մայր Հայրենիք մեկնող
հազարաւոր ազգայիններու ընձեռած օգնութեամբ:

Օր. Ասդրա Մարեան դաշնակի վրայ մեծ զգայնութեամբ նուագեց մե-
ծատաղանդ Արամ Սաչատուրեանի «Թօքթաթան», արժանանալով Վեհափառին
բարձր գնահատանքին:

Հոգեւոր պետերէն Հայր Յակոբ Մ. Վ. Կիրակոսեան խօսք առնելով շատ
գեղեցիկ կերպով բացատրեց ազգապահպանման համար թափուելիք աշխա-
տանքին կարեւորութիւնը, գնահատեց Բարեգործականի ճիգերը և յաջողու-
թիւն մաղթեց:

Հայ Աւետարնական համայնքի հովիւ Վեր. Հ. Համբարձումեան ևս խան-
դավառ ճառով մը Վեհափառին յաճախակի այցելութիւններուն անհրաժեշտու-
թիւնը շեշտեց, որպէսզի ժողովուրդի լայն խաւերը առաւել ևս ոգեւորուին
իրենց կրօնական պարտականութիւններով, վասնզի ըսաւ, առանց քրիստոնէ-
ական ճշմարիտ և ապրուած կեանքի, ո'չ բարեգործութիւն կարելի է ընել և
ո'չ ալ Բարեգործականը կրնայ յարատեւել:

Ջերմապէս ծափահարուած այս զոյգ բանախօսութիւններէն վերջ, մեր
բարեջան և անխնջ Առաջնորդ Գեր. Մամբրէ Ս. Արքեպիսկոպոսի խնդրան-
քին վրայ խօսք առաւ Վեհափառը՝ պանծացնելով Հայութեան եգիպտոսի պար-
գեւը եղող Հ. Բ. Լ. Միութիւնը, որուն ընդհանուր գործունէութեան վրայ
ալնարկ մը նետելով յայտնեց թէ մեր Տիրոջ Յարութեան Հրաշափառ Տօնը
այնքան գեղեցկօրէն և արժանաւորապէս մեծարուած էր Մեծանուն Հիմնա-
դիրին տանը մէջ, որքան 1906 Ապրիլ 15ին Ս. Զատիկի օրը, վասնզի այդ
օրն էր որ կը ստորագրուէր այս ազգաշէն Միութեան հիմնադրութեան աքթը,
որ ասպարէզ կուգար նախախնամական և իսկապէս քրիստոնէավայել առա-
քելութեամբ մը հայ կեանքին մէջ գործելու համար: Ահա՛ թէ ինչու համար
Լնդհանրական Հայրապետը էր կրնար ներկայ չգտնուիլ այս մեծավայելուչ
հանդիսութեան և չի յայտնել՝ այս Միութեան անդամացանկին վրայ իր ա-
նունն ալ արձանագրուած տեսնելու (խանդավառ յոտնկայս խլացուցիչ ծափեր)
ջերմ փափաքը: Եւ օրհնելով բոլոր աշխատաւորները այս մեծ և կենսունակ

ԱՄԵՐԻԿԱ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ
 Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ
 ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ



Ուրբաթը (Միացեալ Նահանգներ) քաղաքացիտ ձէյմզ Օպրայըն, գնահատելով Հ. Բ. Ը. Միութեան կատարած յոյժ օգտակար դործը և մատուցած թանկագին ծառայութիւնները, Միութեանս Ամերիկայի Շրջանի Տարեկան Ընդհ. Ժողովին առթիւ քաղաքին բանալին յանձնած է Նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանի:

Միութեան, տուաւ իր Հայրապետական Օրհնութիւնը և Պահպանիչով փակեց այս պատմական և չքեղ հանդիսութիւնը:

Հաւաքոյթէն յետոյ Վեհափառը բարեհաճեցաւ Կեդրոնական Յանձնաժողովի և Մասնաժողովի անդամներուն հետ լուսանկարուիլ, անջնջելի յիշատակ մը ձգելով Հ. Բ. Ը. Միութեան Մասնաժողովի տարեգրութեանց մէջ:

Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ՆՈՐ ՎԵԹԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՍՏՁՅՈՂ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

- | | |
|---------------------------------|------------------------------|
| 1) Աղլարեան Ժօզէֆ (Մանսուրա) | 18) Մեսրոպեան Յակոբ |
| 2) Այրասեան Սարգիս | 19) Մինասեան Հրանդ |
| 3) Բարունակեան Ժիրայր (Էրիթրէա) | 20) Ներսէսեան Գրիգոր |
| 4) Գէորգեան Յարութիւն | 21) Շահրիկեան Տիկին Մաքրուհի |
| 5) Թաթևեան Արթին | 22) Շամլեան Խօսնակ |
| 6) Թէլլալեան եղբարք | 23) Պալատունի Վահէ |
| 7) Թորիկեան Միքայէլ | 24) Պալեան Հաճի Սարգիս |
| 8) Թուֆայեան Մարտիրոս | 25) Պօնճուգեան Տիկին Հովսիփէ |
| 9) Իշխանեան Տոքթ. Միհրան | 26) Սարաֆեան Արամ |
| 10) Իփէկեան Աղասի | 27) Սարաֆեան Սոկրատ |
| 11) Կանանեան Գարեգին | 28) Սեղոսեան Արշակ |
| 12) Կարիպեան Թորգոմ | 29) Սէտէֆճեան Թումիկ |
| 13) Կարիպեան Նասիպ | 30) Վարդուկեան Արտաշէս |
| 14) Ղուկասեան Հրանդ | 31) Վարդուկեան Գասպար |
| 15) Ծիլմէճեան Սիրուն | 32) Տէրլիշեան Վահան |
| 16) Մարգարեան Տրենց Երուանդ | 33) Ֆէրհատեան Արամ |
| 17) Մարտիրոսեան Վաղինակ | |

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

—*—

Փաստաբան Արամ Սարոյան, որ Ֆրէզնոյի մէջ ծանօթ է իր ազգային ծառայութեամբ, Ատենապետ Նշանակուած է Ամերիկայի Հանգանակիչ Յանձնախումբին որ պիտի կատարէ Կես Միլիոն Տոլարի հանգանակութիւնը, որուն 250,000 տոլարը պիտի հանգանակուի և գործածուի Ամերիկայի մէջ՝ մշակութային, կրթական և ընկերային նպատակներու:

Յորելինական այս մեծ հանգանակութեան արդիւնքը ամբողջութեամբ պիտի յատկացուի հետեւեալ ազգօգուտ նպատակներուն. —

1. — Պատրաստութիւն և հրատարակութիւն դասագրքերու, հայկական դպրոցներու և դասարաններու մէջ գործածուելու համար:

2. — Պատրաստութիւն և հրատարակութիւն գրքերու և գրական նիւթերու, Կիրակնօրեայ Դպրոցներու մէջ գործածուելու համար:

3. — Նիւթական օգնութիւն չափահաս հայերու, գոլէճներու մէջ հայերէն դասընթացքներու հետեւելու համար:

4. — Նիւթական օժանդակութիւն հայկական դպրոցներու՝ պղտիկներու հայերէն սորվեցնելու համար:

5. — Պատրաստութիւն և հրատարակութիւն անգլիերէն լեզուով՝ Հայոց Պատմութեան, մշակոյթին և գրականութեան վերաբերեալ գիրքերու:

6. — Պատրաստութիւն արժանաւոր ուսուցիչներու և մտաւորականներու՝ գոլէճական կամ համալսարանական դասընթացքներով:

7. — Օգնութիւն հայ գրողներու և մտաւորականներու՝ անոնց արժէքաւոր գործերը հրատարակելով կամ այլ կերպերով:

8. — Օգնութիւն կարօտ և արժանաւոր հայ ուսանողներու:

9. — Օգնութիւն տեղական կարիքներու և ընկերային ծառայութեան: Տիար Սարոյան արդէն իսկ կազմակերպչական աշխատանքներ կատարած է Ֆրէզնոյի և Լոս Անճէլըսի շրջաններուն մէջ:

ՆԿԱՐԻՋ Գ. ՊԵՏԻԿԵԱՆԻ ՑՈՒՑԱՆԴԵՍԸ. — Միութեանս Փարիզի նախկին սաներէն նկարիչ Դրիգոր Պետիկեան իր նկարները ցուցադրած է Նիւ Եորք, Օլտ Փրինթ Սէնթըր Կէլըրիին մէջ, ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոսին հովանաւորութեան տակ:

Ցուցահանդէսը ունեցած է արտակարգ յաջողութիւն: Այս պատճառաւ ալ կազմակերպիչները զայն երկարաձգած են 15 օր ևս:

Հ. Բ. Ը. Մ. Ի ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿԵԴՐ. ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՇՒԻՆԵՐԸ

1954—1955ին

ա) Ընդհանուր մուտք	314,718,77 Տոլար
բ) Նուիրատուութիւններ	72,979,75 »
գ) Կտակներ	100,229,08 »

(Ընդհ. Մուտքի գումարը՝ 1953—1954 շրջանին հետ բաղդատմամբ՝ արձանագրած է 114,148,74 Տոլարի յաւելում մը):

ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ ԱՌԱՔՈՒՄ. — Կեդրոնական Վարչական Ժողովը Եւրուսաղէմի հայ գաղթականներուն ուղարկած է 46 հակ հագուստեղէն՝ 3 թօնօ: Արար գաղթականներուն ևս բաժին պիտի հանուի այս առաքումէն:

ՓՈՇԻ ԿԱԹԻ ԱՌԱՔՈՒՄ. — Փոշի կաթ ղրկուած է Սուրիա 10,000 քիլօ, Լիբանան՝ 8,000, Երուսաղէմ՝ 4,000, Յունաստան՝ 4,000, համապատասխան՝ 26,000 քիլօ, 18270 Տոլար փոխարժէքով:

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

—

ԿՏԱԿՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. — Նիւ Եորքէն, Տիկին Ռեբեկա Իսագուլեան պատուական հայուհին 10,000 ՏՈՒԱՐ կըթ. հիմնադրամ մը հաստատած է իր պատուական ամուսնոյն՝ Յովհաննէս Իսագուլեանի յիշատակին։ Այս հիմնադրամին եկամուտը պիտի յատկացուի համալսարանական ուսանողի մը իբրեւ կըթաթոշակ։

Այս աղնիւ բարերարուհին, իր բարեսիրական ծրագիրը իրագործելէն քանի մը օր վերջ կնքած է իր մահկանացուն, յառաջացած տարիքի մէջ։

2. — Յիւզին, հանգուցեալ Տիկին Զարուհի Մ. Խօլլիկեանի կտակով Հ. Բ. Ը. Միութեան յատկացուած 6,335 ՏՈՒԱՐ զանձուած ըլլալով՝ պիտի յատկացուի Միութեան բարեսիրական և կըթական նպատակներուն։

3. — Նիւ Եորքէն, Տիար Արշակ Սեդրակեան, Միութեան կաթի ֆօնտին նուիրեց 4,240 ՏՈՒԱՐ։ Յիշեալ աղնիւ հայը մեր դպրոցաշինական հանգանակութեան ևս իր մասնակցութիւնը բերած է 5000 ՏՈՒԱՐով։ Այս գումարը յատկացուած է Ռաքքայի (Սուրիական անապատ) մեր աղքատիկ գաղութին դպրոցի շինութեան։

4. — Արմէն Դերձակեան (Ուաշինկթընէն) Բարեգործականին կտակած է 40,000 ՏՈՒԱՐ։ Ըստ կտակարարի բաղձանքին, 1955—56 տարեշրջանին համար այս գումարի հասոյթէն 1,000 ՏՈՒԱՐ պիտի յատկացուի ամերիկահայ ուսանողներու, որոնք կ'ուսանին ամերիկեան համալսարաններու կամ գոլէճներու մէջ։

5. — Շիգակոյէն Տիար Ու. Վարդան, միայն Ամերիկայի մեջ գործածուելու համար Միութեան տրամադրեց 5,000 ՏՈՒԱՐ։ Այս ֆօնտին հասոյթը պիտի գործածուի կըթական կամ բարեսիրական նպատակներու։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԾՈՎԻԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ. — Ծանօթ մտաւորական ողբ. Տոքթ. Յովհաննէս Ծովիկեանի յիշատակը յաւերժացնելու համար Ամերիկայի մէջ կազմուած է յանձնախումբ մը, որուն նպատակն է գոյացնել 50,000 ՏՈՒԱՐի մնայուն հիմնադրամ մը, որուն եկամուտը պարբերաբար և ըստ պահանջի պիտի գործածուի մշակութային և կըթական ձեռնարկներու։ Այս նպատակաւ արդէն 23 հոգիներու միջեւ կատարուած առաջին հանգանակութենէն գոյացած է 10,000 ՏՈՒԱՐ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը մասնաճիւղեր ունի հետեւեալ քաղաքներուն մէջ.

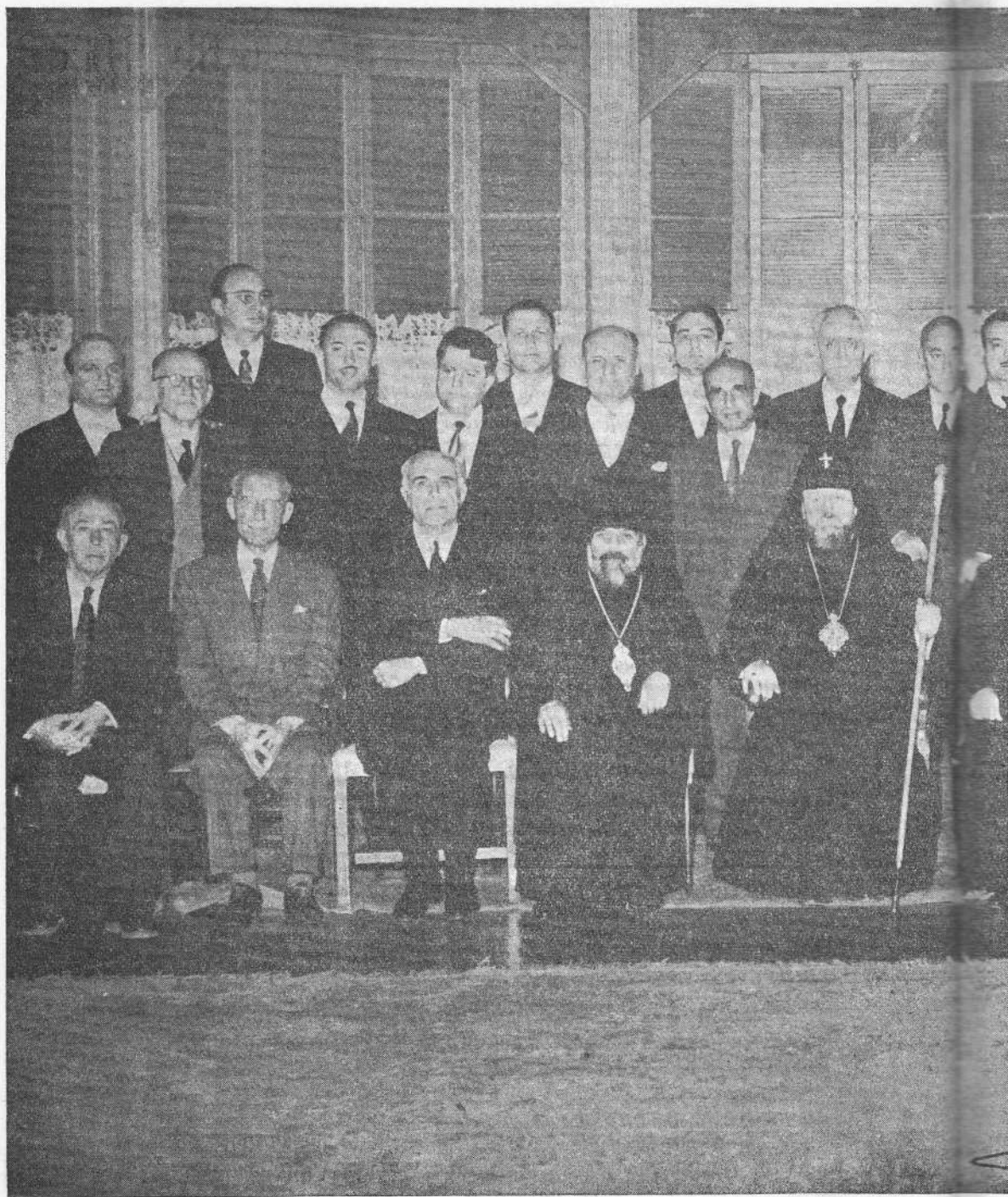
Պուէնոս Այրէս (Արժանթին)

Գորտոպա

Մոնթէվիտէօ (Ուրուկուա)

Սան Փաւլօ (Պրագիլիա)

որոնք աշխուժով լծուած են Միութեան հետապնդած շինարար աշխատանքին։



Ն. Ս. ՕՇՈՒԹԻԻՆ ՎԵՃ. Տ. Տ. ՎԱՋԳԻՆ Ա.

Հուսակարում Հ. Բ. Ը. Միութեան Եղիպտոսի Կնոր. Յանկաժ

Կիրակի, 26 Փետրուար 1956ի ընդ վերանկարում



ԻՒՆ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵՒ ԻՐ ՀԲԱՆՈՒԹԻՄԲԸ

Ս. ՅԱՆՎԱԾՈՂՈՒԻ և ԳՐԱՆԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱԾՈՂՈՒԻ անդամներուն հետ
 Երանան ընդունելութեան հանդիսութենէն ետք

6. — Մարսէյէն (Ֆրանսա), Երուանդ Սելեանի թողածը՝ աւելի քան 3,5 Միլիոն Ֆրանկ, փոխանցուած է Հ. Բ. Ը. Միութեան անուան, որ նախարարական հրամանագրով (24—12—1955), կ'արտօնուի Ֆրանսայի մէջ եւս նուիրատուութիւններ և կտակներ ստանալու:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. — ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ՍԱՆԵՐ. — Միութեանս Կեդր. Վարչական Ժողովը որոշեց Վարդգէս Մկրտիչեան Կրթ. Հիմնադրամի այս տարուան զրամագլուխի գումարը՝ (1955/1956) 2,500 ՏՈՒԱՐ, դարձեալ յատկացնել այն 14 սաներուն, որոնք կ'ուսանին Պէյրութի Ամերիկեան և Ֆրանսական զոյգ Համալսարաններուն մէջ:

Ասոնցմէ զատ, Կրթաթոշակ մը յատկացուեցաւ նաև Յովհաննէս Երկանեանի, նախկին սան Մելգոնեան Կրթ. Հաստատութեան, որ Պրիւսէի մէջ մարմնակրթական ճիւղին հետեւած է, իր մասնագիտութիւնը աւելի խորացընելու և յառաջիկային հայ վարժարաններու մէջ ծառայելու համար:

2. ՆՈՐ ՍԱՆԵՐ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ. — Յունաստանէն ՏԱՍԸ և Իրանէն ԵՐԵՒ նոր սաներ ընդունուեցան այս տարեշրջանին: Որոշուեցաւ նոյնպէս, ամէն տարի Լիբանանի Թալցոց Բոյն որբանոցէն ընդունիլ ԵՐԵՒ ՍԱՆԵՐ:

3. Կեդր. Վարչութիւնը որոշեց այս տարեշրջանէն (1955/56) սկսեալ երկու ուսանողներ պահել Աթենքի համալսարանին մէջ:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՇԷՆՔԵՐ

1. — ԴԱՐՈՒՀԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ (Պէյրութ) Աղջկանց Վարժարանը ցարդ վարձու շէնքի մը մէջ կը գտնուէր: Կեդր. Վարչութիւնը որոշեց սեփական շէնք մը կառուցանել: Հողին համար պիտի վճարուի 43,000 ՏՈՒԱՐ:

2. — Տէրպէսիէ (Սուրիա) վարժարանին վրայ երկու դասարան ևս աւելցնելու խնդրանք եղած ըլլալով, Սուրիոյ Շրջ. Յանձնաժողովէն այս նպատակին համար 100 ՏՈՒԱՐ տրամադրուեցաւ:

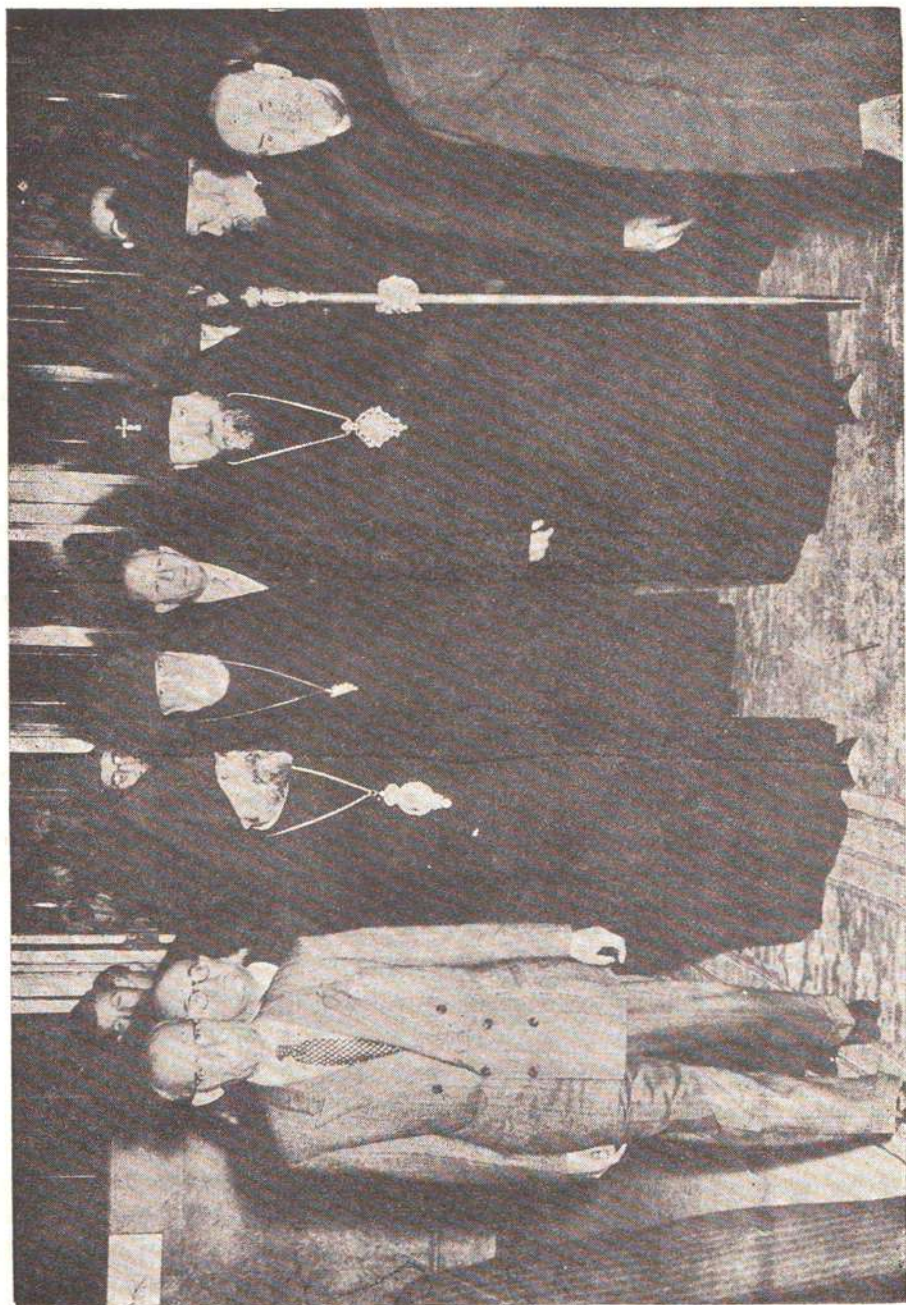
ՆՊԱՍՏ ԵՒ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

1. — ԱՄՄԱՆԻ (ՅՈՐԴԱՆԱՆ) ՀԵԹՈՒՄԵԱՆ Վարժարանին համար, ուր Պաղեստինի գաղթականներուն զաւակները կ'ուսանին, որոշուեցաւ 1,600 ՏՈՒԱՐի նպաստ մը, որուն 700ը պիտի յատկացուի վարժարանին պիւտճէն հաւասարակշռելու, իսկ մնացեալ 800 տոլարով ալ պիտի գնուին դպրոցական կարասիներ, առարկաներ, գրասեղաններ ևն.:

2. — ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ակումբի վերակազմութեան համար 400 ՏՈՒԱՐի նպաստ մը սահմանուեցաւ:

3. — ՆՊԱՍՏ ԱԶՈՒՆԻՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲՈՒԺԱՐԱՆԻՆ. — Երջանկայիշատակ Գարեգին Կաթողիկոսի անուամբ սարքուելիք բժշկական աշխատանոցին ի նպաստ 500 ՏՈՒԱՐի յատկացում մը եղաւ:

4. — ՆՈՒԷՐ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻՆ — Ուրականի և ողողումներու հետեւանքով, Ամերիկայի արեւելեան նահանգներու աղէտեալներուն օգնութեան ձեռնարկին ի նպաստ, Կեդր. Ժողովը 1,000 ՏՈՒԱՐ նուիրեց Ամերիկեան Կարմիր Խաչին:



Ն. Ս. Օ. Վեն. Վազգեն Ա.ի եւ իր հետեւորդներուն ժամանումը
Հելիոպոլիս Փալատ Թթէլ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ՄԵՐՁԱԻՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԼԻԲԱՆԱՆ

Հ. Բ. Ը ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ-ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՄԱՆՁԵՐՈՒ
ՆԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

1954—1955 տարեշրջանին աշակերտութեան թիւը եղած է 220:

Վարժարանը մարզական գետնի վրայ կատարած է յառաջդիմութիւն. ուսնի պասքէթ-պոլի, վոլի-պոլի և ոտնագնդակի խումբեր, նաև երաժշտական երգչախումբ, ուր պարբերաբար աշակերտներուն կը հրամցուն դասական կտորներ: Ունի նաև լարային նուագախումբ՝ Պ. Հրաչ Պէրպէրեանի ղեկավարութեամբ. իսկ Պր. Կիրակոսեանի առաջնորդութեամբ, աշակերտները կը վարժուին ձեռարուեստի:

Շաբաթական երկու անգամ տեղի կ'ունենայ բարոյախօսութիւն, իսկ երկու շաբաթը անգամ մ'ալ ատենամարզանք:

Վարժարանը 1956ին իր շրջանաւարտները պիտի ներկայացնէ առաքական պալատի:

Յիշատակենք թէ Օֆսիտոս եւ Քեմպրիի քննութեանց մասնակցելով այս վարժարանի աշակերտներէն Լեւոն Թորոսեան առջի տարի, իսկ անցեալ տարի ալ Գէորգ Երէցեան խլեցին Լիբանանի առաջնութիւնը, մինչ արաբական սէրթէֆիքայի քննութեանց մէջ 22 ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ ՅԱՋՈՂԱԾ ԵՆ, որոնցմէ 4ը պատուոյ յիշատակութեամբ:

Շրջանաւարտները, բացի երկուքէն, կը յաճախեն Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանը և անոնցմէ 3 հոգի կը գտնուին Համալսարանի պատուոյ ցանկին վրայ:

Վարժարանին տնօրէնն է Պր. Արա Թօփճեան:

Հ. Բ. Ը ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԴԱՐՈՒՀԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԱՂԶԿԱՆՑ
ՆԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

1954—1955 տարեշրջանի աշակերտութեան թիւը եղած է 152:

Վարժարանը կը պատրաստուի իր շրջանաւարտունիները ներկայացնել Լանքսթըն Զեյմպըր ավ Քամբըսի քննութիւնաց: Մրազբած է նաև յառաջիկային շրջանաւարտ դասարանը ներկայացնել Մէքրիֆիլդեյրի քննութեանց: Վրա-րուհիի շրջանաւարտունիները արդէն առանց քննութեան կը մտնեն Պէյրութի Ամերիկեան Գոլէճը:

Վարժարանին տնօրէնն է Պր. Խաչեր Գալուստեան: Վարժարանը իր 16դր տարուան հանդէսը տուաւ անցեալ Յունիսին, ի ներկայութեան Կաթ. Տեղապահ Խաչ Սըբազանի, Լիբանանի Կրթ. Նախարար Մօրիս Զուէյնի և ծնողներու:

Վարժարանի երգչախումբը, Հ. Պէրպէրեանի առաջնորդութեամբ երգեց, իսկ օրիորդներ կատարեցին ուղերձներ և արտասանութիւններ:

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ԴԱՍՐՆԹԱՅՔ

(1954—1955 ՏԱՐԵՐՁԱՆ)

Միութեանս ՊԵՂՈՒՅԻ ՏԱՃ ԺԵՂ 1955 Յունիս 30ին տեղի ունեցաւ կար ու ձեւի դասընթացքին 20 աշակերտուհիներու վկայականաց բաշխման հանդէսը, ի ներկայութեան ծնողներու, անդամուհիներու և համակիրներու: Հանդէսը ունեցաւ նաեւ գեղարուեստական բաժին մը՝ մեներգ և արտասանութիւն:

ՍՈՒՐԻԱ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

ՏԷՐՊԵՍԻԷ. — Սուրիոյ հիւսիս-արեւելեան կողմը 15—20 հազար բնակչութիւն ունեցող գիւղաքաղաք մըն է Տէրպէսիէն, ուր կ'ապրի 100 տուն հայութիւն:

Տիգրանակերտի շրջանէն հաւաքուած այս քաղաքի հայերը կը խօսին քրդերէնով և արաբերէնով աղաւաղուած հայերէն մը. շատեր ալ դարձած են քրդախօս կամ արաբախօս:

1954 Հոկտեմբերին, Միութիւնս բացաւ իր սեփական Կիլիկեան վարժարանը՝ 74 աշակերտներով: Տարուան ընթացքին այդ թիւը բարձրացաւ 88ի: Վարժարանին տնօրէնն է Պր. Յովհ. Պետեան, իրեն գործակից ունենալով չորս ուրիշ կրթական մշակներ:

Վարժարանին տարեկան պիւտճէն 2000 ՏՈՒԱՐ է, որուն 60 տոկոսը Միութիւնս կը տրամադրէ: Այս տարեշրջանին [1955—56] աշակերտութեան թիւը ՀԱՐԻԻՐԻ մօտեցած է:

ԼԱԶԱՐ-ՆԱՃԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺ., ՀԱԼԷՊ. — Հ. Բ. Ը. Միութեան Լազար-Նաճարեան վարժարանը բոլորեց իր անդրանիկ տարին՝ 1954—1955 տարեշրջանին, որու ընթացքին ունեցաւ 83 աշակերտներ, Մանկապարտէզի 4 և Նախակրթարանի 5 դասարաններու մէջ: Ուսուցչական կազմը 10 հոգի է կը բաղկանայ. վարժարանի տնօրէնն է Պր. Լեւոն Պետիրեան:

Աշակերտները երկու անգամ ենթարկուած են բժշկական քննութեան և տկարակազմներուն տրուած են զօրացուցիչ գեղեր: Միութիւնս այս վարժարանին յատկացուցած է տարեկան 9,000 ՏՈՒԱՐ կամ 30,000 ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻ:

ԱՐՄԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ԱՃՈՒՐԼՈՒՔ — ՀԱԼԷՊ. — Հալէպի Աճուրլուք կոչուած թաղամասին մէջ գտնուող այս վարժարանը Միութեանս սեփականութիւնը դարձաւ 1953ին: Ունի 170 աշակերտ՝ Մանկապարտէզի 4 և Նախակրթարանի 4 դասարաններու մէջ: Ուսուցչական կազմը կը բաղկանայ 10 երկսեռ ուսուցիչներէ: Տնօրէնն է Պր. Եդ. Տասնապետեան: Վարժարանի տարեկան պիւտճէն եղած է 4,500 ՏՈՒԱՐ (15,000 Ս.Ո.). աշակերտները օգտուած են առաւօտեան գաւաթ մը տաք կաթի բաշխումէն:

ԱՐՄԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ՇԷՅՆ ՄԱՆՍՈՒՏ — ՀԱԼԷՊ. — Այս վարժարանն ալ 1953ին Միութեանս սեփականութիւնը դարձաւ: 1954—1955 տարեշրջանին ունեցաւ 122 աշակերտ, որոնցմէ 62ը Նախակրթարանի, իսկ 60ը Մանկապարտէզի մէջ կը գտնուէին: Ուսուցչական կազմը կը բաղկանայ 6 հոգիէ. Տնօրէնն է Պր. Ժիրայր Իսկէնեան:

Լ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀՈՎԱՆԱԻՈՐԵԱԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ

Հովանաւորեալ վարժարան կը կոչուին Լիբանանի և Սուրիոյ այն դըպրոցները որոնք կը մատակարարուին Հ. Բ. Ը. Միութեան Տեղական Մասնաճիւղերուն կողմէ:

1. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ՃԱՐԱՊԼՈՒՍ.— Հալէպէն 50—60 մղոն հեռու, Եփրատի եզերքին հաստատուած այս վարժարանը ունի 60 աշակերտ. ուսուցչական կազմը 5 հոգի է: Շէնքը Միութեան սեփականութիւնն է: Վարժարանը ունի Մանկապարտէզ 3 տարուան և Նախակրթարան 5 տարուան դասընթացներով:

2. ԱՅՆ ԷԼ ԱՐԱՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.— Սիրո-թուրք սահմանին վրայ (Այն էլ Արաբ) կոչուած քաղաքին հայկական փոքրաթիւ գաղութին այս վարժարանը կազմակերպուեցաւ Միութեան տեղական Մասնաժողովին ջանքերով: Վարժարանը՝ որ Բարեգործականի սեփականութիւնն է, ունի 98 աշակերտներ, բաժնուած Նախակրթարանի 6 և Մանկապարտէզի 2 դասարաններու մէջ: Ուսուցչական կազմը կը բաղկանայ 5 հոգիէ: Վարժարանի պիւտճէն է 4,000 Ս. ՈՍԿի, որուն կէսէն աւելին Միութիւնս կը հայթայթէ:

3. ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ԵԱԳՈՒՊԻԷ.— Հալէպէն մօտ 50 մղոն դէպի հարաւ-արեւմուտք գտնուող այս քաղաքին հայերուն 60 առ հարիւրը արաբախօս են, իսկ մնացեալը լատինացած են: Բարեգործականը 5 տարի առաջ 5,000 ՏՈԼԱՐ ծախսելով շինեց քարաշէն նոր վարժարան մը, որ ունի 75 աշակերտ՝ Նախակրթարանի 5 և Մանկապարտէզի 2 դասարաններու մէջ: Վարժարանը ունի 4 ուսուցիչ: Պիւտճէն Միութիւնս կը հայթայթէ ամբողջութեամբ:

4. ՀԱԼԷՊԻ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՅԲԸ.— 1953էն ի վեր Հալէպի մէջ կազմակերպուած է արաբերէի գիշերային դասընթացք մը գործաւոր հայ ռզոց եւ աղջիկներու համար, տրուած ըլլալով անհրաժեշտութիւնը պետական շնորհիւ որ օրէ օր աւելի ևս կը շնչաւորուի երկրին մէջ: Պետական արտօնագիրը տրուեցաւ 1953 Յունիսին, և անկէ ի վեր կազմուեցան չորս դասարաններ: Աշակերտներուն թիւն է 50—60: Կը դասախօսեն երկու տեղացի ուսուցիչներ, որոնց թոշակները Հ. Բ. Ը. Միութեան Կրթական Յանձնախումբը կը հոգայ:

Վերջերս, բարձրագոյն դասարանի եօթը աշակերտները լրացնելով Պետական Նախակրթարաններու հնգամեայ ծրագիրը, մասնակցեցան Պետական Սերթիֆիքայի քննութեանց, որոնց մէջ յաջողեցան, և Միութեանս հանդէպ իրենց շնորհակալութեան զգացումները յայտնեցին սրտաբուխ գրութիւններով:

5. ՍԱՀԼԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ — ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Դամասկոսի Սալհիէ թաղամասին մէջ այս վարժարանը ունի 106 աշակերտ, իսկ պաշտօնէութեան թիւը կը բաղկանայ 4 ուսուցիչէ և 5 ուսուցչուհիէ:

Միութիւնս այս վարժարանին մէջ կը պահէ 33 սաներ, որոնց կրթութոշակ կը վճարէ 1320 Ս. Ո.: Այս վարժարանը Հ. Բ. Ը. Միութեան Կ. Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան շէնքին մէջ փոխադրուած է ներկայ տարեշրջանի սկիզբէն:

6. ՔԵՍԱՊԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.— Զուտ հայկական զաղութի մը մէջ գտնուող այս վարժարանը ունեցած է 16 աշակերտ միայն, ծնողքներու դէպի քաղաք փոխադրութեան պատճառաւ: Միութիւնս կ'օժանդակէ սոյն վարժարանին, իւրաքանչիւր աշակերտի համար 50 Ս. ՈՍԿԻ տրամադրելով:

7. ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ — ԳԱՐԱՏՈՒՐԱՆ.— Շէնքը շինուած է Միութեանս կողմէ, ունի 40 աշակերտ, երկու ուսուցիչներով: Շէնքը կ'օգտագործուի նաև ամբան եղանակին օդափոխութեան զրկուած տկար աշակերտներու պատասպարման համար:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԺԱՌԱՆԳԱԻՈՐԱՅԻ ՍԱՆԵՐԸ

Միութիւնս, Երուսաղէմի ժառանգաւորաց Վարժարանին յատկացուց այս տարեշրջանին 5,000 ՏՈՂԱՐ, ապահովելու համար իր 10 ուսանողներուն բոլոր ծախքերը: Երուսաղէմի ժառանգաւորացը, որ 112 տարիներէ ի վեր կը գործէ, հայ եկեղեցւոյ և հայ վարժարանին որակեալ պաշտօնեաներ նուիրելով, կը բաղկանայ 4 դասարաններէ, 30 աշակերտներով, որոնք ազգային վարժարաններու շրջանաւարտներէն կ'ընտրուին: Այս աշակերտները չորս տարուան ընդհ. կրթութիւն մը ստանալէ յետոյ, անոնցմէ կոչոււմ ունեցողները կը կոչուին Սարկաւագութեան և կը կազմեն Ընծայարանին առաջին դասարանը: Երեք տարի հետեւելէ յետոյ աստուածաբանական, արուեստից և պատմական ուսումներու, կը ձեռնադրուին կուսակիցն քահանայ:

Աւելցնենք նաև թէ Միութեանս կեդր. վարչութիւնը 5000-ԱԿԱՆ ՏՈՂԱՐ ևս յատկացուցած է Իսթանպուլի և Անթիլիասի Դպրեվանքներուն:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆԱՀԱՅ ՀՈՎԱՆԱԻՈՐԵԱԼ ՎԱՐժԱՐԱՆՆԵՐ

(1954—1955)

1. ՏՈՐԴՈՒԹԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐժԱՐԱՆ.— 1954—1955 տարեշրջանին, վարժարանը ունեցաւ 274 երկսեռ աշակերտութիւն: 12 հայ և յոյն ուսուցիչներով: Վարժարանին սեփական ինքնաշարժը ամէն օր 75 աշակերտներ փոխադրեց հեռաւոր թաղամասերէ:

42 աշակերտներու կրթաթոշակը հոգացած են հայրենակցական և այլ միութիւններ, 117 աշակերտներու ցերեկուայ ճաշ տրուած է Հ. Գարակէօզեան հաստատութեան կողմէ, իսկ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը այս վարժարանին յատկացուցած է 5,000 ՏՈՂԱՐ, մինչ Միութեանս Տիկնանց Յանձնախումբը տրամադրած է 42 զոյգ կօշիկ: Վարժարանի տնօրէնն է Պր. Սեդրակ Բարադամեան:

2. ՏՈՐԴՈՒԹԻ ՀԱՅ ԱԻՅՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆ.— Այս վարժարանը ունի 100 երկսեռ աշակերտներ, 4 հայ և 2 յոյն ուսուցչուհիներ: Միութեանս

ԴՊՐՈՅԱԹԻՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ



Մերձաւոր Արեւելքի կարգ մը շրջաններու՝ Յունաստան, Սուրիա, Լիբանան հայ վարժարաններուն անբաղձալի վիճակը բարելաւելու համար, Միութիւնս կազմակերպեց դպրոցաշինութեան հանգանակութիւն մը, որուն անխոնջ վարիչը հանդիսացաւ ազնուատոհմ և ազգանուէր հայուհի մը՝ Օր. Լիւս Գարակէօզեան, որ ո՛չ միայն այս կարեւոր ձեռնարկը եռանդով և մեծ յաջողութեամբ գլուխ հանեց, այլ և իր կողմէ անոր ի նպաստ կատարեց խոշոր նուիրատուութիւններ, որոնց գումարը՝ իր փափաքից համաձայն՝ գաղտնի կը պահուի առ այժմ:

Գաղափար մը տալու համար մեր անդամներուն և հետաքրքիր ազգայիններուն, յայտնենք անմիջապէս թէ այս հանգանակութեան արդիւնքը եղած է 253,288 ՏՈՒԱՐ ԵՒ 56 ՍԷՆԹ, ըստ 31 Դեկտ. 1953ի հաշիւներուն:

Այս գումարէն 132,500 Տոլարը բաշխուած է հետեւեալ կերպով.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆՆԵՐ.—

Յունաստան.—	2000 Տոլար	2 դպրոց	419 աշակերտ
Լիբանան.—	20000 »	27 »	5870 »
Սուրիա.—	31500 »	32 »	5320 »
Ընդհ. Գումարներ	53500 Տոլար	61 դպրոց	11609 աշակերտ

Ժառանգան նպաստը եղած է 600 ՏՈՒԱՐ: 50 աշակերտներ ստացած են ցերեկուայ ճաշ: Վարժարանի տնօրէնուհին է Տիկ. Ազատուհի Քէօթահան:

3. ԳՈՔԻՆԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱՒԱՐԵԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ՎԱՐՃԱՐԱՆ.— Վարժարանի աշակերտութիւնն է 182, իսկ ուսուցիչները՝ հայ և յոյն՝ 10 հոգի են: Վարժարանի սեփական ինքնաշարժը ամէն օր 30 աշակերտներ փոխադրեց: Տեղւոյն Զուիցերիական ճաշարանէն կ'օտուին 38 աշակերտներ: Միութիւնս այս վարժարանին յատկացուցած է 3,000 ՏՈՒԱՐ: Վարժարանին օժանդակած են նաև Հայ Կապոյտ Խաչը և Հ. Գարակէօզեան Հաստատութիւնը: Վարժարանին տնօրէնն է Պր. Օննիկ Զաքարեան:

4. ԳՈՔԻՆԻՈՅ ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ.— Այս վարժարանը ունի 94 աշակերտներ, 4 հայ և 2 յոյն ուսուցիչներով: Միութիւնս այս վարժարանին կը սատարէ տարեկան 400 ՏՈՒԱՐով: Զուիցերիական հաստատութեան ճաշարանը ամէն կէսօրին 47 աշակերտներու ճաշ կուտայ: Վարժարանին կը սատարեն նաև Հ. Գարակէօզեան Հաստատութիւնը և Զուիցերիոյ Հայասէր Բարեկամաց Միութիւնը: Վարժարանի վարիչ-մանկապարտիզպանուհին է Օր. Փայլածու Մեծատուրեան:

1954—1955ին Մանկապարտիզները տուած են 67 երկսեռ շրջանաւարտներ իսկ նախակրթարանները՝

	40	»	»
Համագումար	107	երկսեռ շրջանաւարտներ	

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ



ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆ ՓԱՐԻՋԻ ՄԷՋ

Փարիզի Հայոց Աղքատախնամ Ընկերակցութիւնը ծրագրած է Հանգրուան տեան Տուն մը կառուցանել ու յարդարել: Այս նպատակին համար նախկին Ազգերու Լիկայի Գաղթականաց Յանձնաժողովը տրամադրութիւն յայտնած է 90,000 ՏՈԼԱՐ յատկացնել՝ եթէ մեր Աղքատախնամը իր կողմէ 15,000 ՏՈԼԱՐ հայթայթէ:

Միութիւնս, Աղքատախնամին գործը դիւրացնելու համար, որոշած է 7,500 ՏՈԼԱՐով մասնակցիլ, այս շատ գեղեցիկ ծրագիրը փութով իրականացած տեսնելու մտահոգութեամբ:

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ, ՓԱՐԻՋ

Նուպարեան Մատենադարանը, բացի Չորեքշաբթիէ, ամէն օր բաց է հայ և օտար հասարակութեան առջեւ, առանց խտրութեան:

1954ի ընթացքին ուսումնասիրողներու թիւը եղած է 750, որոնց 45ը օտար:

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ.—

Յունաստան	3500 Տոլար	2 դպրոց	129 աշակերտ
Լիբանան	13750 »	9 »	2078 »
Սուրիա	12750 »	11 »	1015 »
ԸՆԴՀ. Գումարներ	30000 Տոլար	22 դպրոց	3222 աշակերտ

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐ.—

Լիբանան	2000 Տոլար	4 դպրոց	269 աշակերտ
Սուրիա	3000 »	9 »	1475 »
ԸՆԴՀ. Գումարներ	5000 Տոլար	13 դպրոց	1744 աշակերտ
«Թռչնոց Բոյն»	1000 »		

ԾԱՆՈԹ.— Յունաստանի Հայ Կաթողիկէ վարժարանը Ազգային վարժարանին հետ միասնաբար կը գործէ:

Վարժարաններու վերոյիշեալ յատկացումներուն ընդհ. գումարը՝ որ 89,500 ՏՈԼԱՐի կը բարձրանայ, գործածուած է կարօտ վարժարաններու ներդրութեանց և կահաւորման համար, իսկ տարբերութիւնը՝ 43,000 ՏՈԼԱՐ, ուղարկուած է Լիբանան և Սուրիա, երկու նոր դպրոցներու հասոյծ:

Ի նորոյ կառուցուելիք տաճարակ մը վարժարաններու աշխատանքը ևս յառաջ տարուեցաւ 1954 և 1955 տարիներու ընթացքին, որոնց մասին պիտի խօսինք յառաջիկային՝ աւելի մանրամասն կերպով:

Մատենադարանը, բազմաթիւ հին հաւաքածոներէն զատ, կանոնաւորապէս կը ստանայ 54 թերթ և սրբերական, մեծ մասամբ որպէս նուէր:

470 ՀԱՏՈՐ փոխ տրուած են 68 անձերու, որոնք լաւ պահպանուած վիճակի մէջ վերադարձուցած են զանոնք, բացի ծանօթ անձնաւորութենէ մը որ ցարդ իր մօտ կը պահէ երկու հատոր, և հակառակ Մատենադարանապետին կրկնակի զիմուհներուն, չէ վերադարձուցած, և մեկնած է Անթիլիաս:

Հանգուցեալ Ա. Զօպանեան, մասնաւոր կտակով Մատենադարանիս նըւիրած է իւր այն գիրքերը միայն, զորս մեք չունինք: Այդ գիրքերը ստացուած են:

Բացի Ա. Զօպանեանի նուէրէն, 1954ին Մատենադարանը ազգային հաստատութիւններէ և անհատներէ ստացած է 121 հատոր գիրք որպէս նուէր:

Մատենադարանապետն է Պր. Ա. Սալմասեան:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՁԱԿԱՆ. — Վերակազմուած են Կրճնոպլի, Վալանսի, Սէնթէթիէնի, Տրակինեանի և Նիսի մասնաճիւղերը:

«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Որոշուած է Եւրոպայի Կեդր. Թանձնաժողովի օրկան «Տեղեկատու»-ն ամսաթերթի վերածելով, շարունակել անոր կանոնաւոր հրատարակութիւնը «ՇԻՆԱՐԱՐ» անուամբ:

ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ ԱԶԳԱՅԻՆՆԵՐ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի Կեդր. Թանձնաժողովի Ատենապետ Պր. Նուրան Յրէնկեան վարձատրուած է ֆրանսական կառավարութեան կողմէ Պատուոյ Լեգէոնի Ասպետի աստիճանով, իբրեւ հիմնադիր Փարիզահայ Թանգարանի Բարեկամներու Ընկերակցութեան:

✱

Միութեան ֓արիզի Մասնաժողովի անգամներէն Պր. Սարգիս Տէր Պալեան, որ տարիներէ ի վեր կը մասնակցի կօշիկի նորաձեւութեան միջազգային մրցահանդէսներու, միշտ առաջնութեան դափնին խելով, վարձատրուած է մայրաքաղաքի «Վէրմէյ» մեծ մետաղով:

✱

Հ. Բ. Հ. Միութեան Եւրոպայի Շրջանի Միջմասնաճիւղային անդրաշիկ Պատգամաւորական ժողովը տեղի ունեցաւ 28 Յունուար 1956, Շաբաթ յետ միջօրէին և յաջորդ օրը, Կիրակի առաւօտ, Միութեան ֓արիզի Նուպարեան Մատենադարանին մէջ:

Ներկայ էին Լոնտոնի, Փարիզի, Մարսէյի, Նիսի, Վալանսի, Կրճնոպլի, Էքսի, Սէնթէթիէնի պատգամաւորները և Մանչէսթըրի, Պրիւսէի, Միլանի, Կարտանի, Տէսինի և Տրակինեանի ներկայացուցիչները:

Յաւարտ ժողովի, ներկաները առաջնորդուեցան «Եար» հայկական ճաշարանը, ուր ընտանեկան ջիւմ մթնոլորտի մը մէջ տեղի ունեցան խանդավառ արտայայտութիւններ:

Կիրակի երեկոյ ժամը 17-ին, հիւրերը այցելեցին Հայկական Թանգարանը և ժամը 18ին ընդունուեցան Մարի-Նուպար Համալսարանական Տան Հայ Ուսանողաց Վարչութեան և Տնօրէնութեան կողմէ, որոնց պատուասիրութիւնը վայելեցին:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովի նախաձեռնութեամբ Փարիզի արուարձաններէն Պանիէոյի գերեզմանատան մէջ, յատուկ դամբարանի մը ծոցը մեր բարեյիշատակ մտաւորականներուն աճիւնները ամփոփելու համար սկսուած աշխատանքները արդէն աւարտած են. կը մնայ հոն փոխադրել աճիւնները ողբացեալք Լեոն Բաշալեանի, Տոքթ. Թորգոմեանի, Առաքել Չաքրեանի, Արամ Անտոնեանի և Արշակ Չօպանեանի:

Այս աճիւններու փոխադրութիւնը ինչպէս և դամբարանին յուշարձանի բաժնին կանգնումը կը կարօտին 800,000 ֆրանքի, որուն համար սկսած են հանգանակութեան և արդէն իսկ հաւաքած 180,000 ֆրանք:

ԱՆԳԼԻԱ.— Մանչեսթըրի հայկական փոքր գաղութը մեր Միութեան տուած է 161 անդամներ և կը հաշուէ 44 վեթերաններ:

ՊԵՆԶԻԿԱ.— Պրիւսէլի մեր Մասնաժողովը վերակազմակերպուեցաւ և մեծ հանգիստութեամբ Միութեանս 49րդ տարեդարձը տօնեց Նոյեմբեր 6ին, Ֆիլիպս Ընկերութեան կոկիկ սրահին մէջ:

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Աթէնք

(1955ի ՏԱՐԵՇՐՁԱՆՆԵՐ)

Հ. Բ. Ը. Միութեան սեփականութիւնը եղող հինգ արտավար հողամասը, Միութեանս Աթէնքի Մասնաժողովին բացառիկ ծախքովը այժմ ցանկապատուած ըլլալով, կրցաւ իր մէջ ընդունիլ 1955ի հայ վարժարաններու աշակերտութիւնը:

Միութիւնս այս ձեռնարկին տրամադրեց 38,000 ՏՐԱՍՄԻ, 15 սնտուկ փոշի կաթ, վրաններ և կահ-կարասիներ: Բանակումին իրենց նուիրական օժանդակութիւնը բերին նաև Հայ Կապոյտ Խաչը և Հ. Գարակօղեան Հաստատութիւնը: Այս մեծածախս բայց անհրաժեշտ ձեռնարկը նախախնամական բարիք մը եղաւ 200 տկարակազմ և կազդուրման համար ամառնային օդափոխութեան երթալու միջոցներէն բացարձակապէս զուրկ աշակերտներուն համար:

ՍԵՂԱՆԻԿ

Սոյն բանակումը 1955ին սկսաւ գործել, Յուլիս 13—27 և Օգոստոս ամսուն վերջը, ընդամէնը 45 ՕՐ:

Մասնակցող աշակերտներուն թիւն էր 77, 6էն 14 տարեկան:

Այս բանակումը ունեցաւ նաև կազմակերպուած դասաւանդութեանց շարք մը: Իւրաքանչիւր խումբ ստացաւ առօրեայ դասեր, 40-ական վայրկեան տեւողութեամբ: Ուսուցուեցան Հայերէն, Ազգ. Պատմութիւն, Հայերէն երգեր և արտասանութիւններ են: 53 աշակերտներ, որոնք բնաւ կարդալ-գրել չէին գիտեր նախապէս, սկսան կարդալ ու գրել Լուսաբերի այբբենարանը: Աւելորդ է ըսել թէ ոչ մէկ ջանք խնայուած էր այս բանակումը հաճելի և օգտակար դարձնելու համար:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՇՐՋԱՆ

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը 1954ին 3,000 Ս. ՈՍԿԻ յատկացուցած էր տկարակազմ մանուկներու կազդուրման ֆոնտին ի նպաստ: 46 աշակերտներ Դէ-

ԱՌԱՋԻՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ



Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովին Վարիչ-Տնօրէն Բոպրոք Սարեանի Մերձաւոր Արեւելք կասաւած այցելութեան առթիւ գրի առած այս յօդուածը քարգմանաբար կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն: Պրն. Սարեան Սեպտ. 6-ին Գուիլի Մէյրի շոգենաւով վերադարձած է եւ սկսած իր աշխատանքներուն: Ան կը ծրագրէ այցելել մասնագիտութեամբ խօսելու իր տպագրութեան մասին եւ ցուցադրելու իր տարած տպագրութեան:

Այսօր՝ երբ աշխարհի բոլոր Ամերիկացիները կը տօնեն Յուլիս 4-ի Անկախութեան տարեդարձը, կը քալեմ Պէյրութի ծուռ ու մուռ եւ կեղտոտ փողոցներէն, ուր կը բնակին մեր ժողովուրդին խեղճ մնացորդները: Անոնք կ'ապրին այնպիսի խտեհակներու մէջ, որոնք մարդկային ազատութեան եւ արժանապատուութեան պատիւ չեն բերեր: Իրական տնկալութիւնը անհաշտ է այսպիսի խեղճուկրակ կեանքի եւ կենցաղի հետ:

Տղայ օրերէս լսած էի սարսափելի ջարդերուն հետեւանքով ստեղ-

ծուած այս վիճակին մասին: Տարիներէ ի վեր Ամերիկահայութեան մտատանջութիւնը իրենց ազգակիցներուն համար, մէջս արթնցուցած էր կարեկցութիւն մը: Յաճախ անատններու ըրած նիւթական եւ բարոյական զոհողութիւնները անշնչելի տպաւորութիւն մը թողած էին վրաս եւ որ տարիներու ընթացքին անհեղա, մահաւանդ ի տես նորանոր առատածեղութեանց:

Միշտ կը յուսայի օր մը հասկնալ իսկական պատճառները շարունակական եւ անսահման զոհողութեանց զոր շատ մը ազգասէր հայեր կ'ընէին, եւ մահաւանդ Հ. Բ. Ը. Միութեան անվերջ օժանդակութիւնը այս շրջանին, ուր տարապայման վիճակ մը կը տիրէ:

Եւ այդ այսօր պատահեցաւ:

— Գուլիս 4-ի այսօրը երբէք պիտի չի մոռնամ — ըսելը տկար յայտարարութիւն մը պիտի ըլլայ: Առաջին անգամ այս տեսարանը անհաւատալի կը թուէր եւ դժուար էր հաշտուիլ այս տխուր իրականութեան: Առանց դադարի իրարու կը յաջորդէին սրտաճըմլիկ պատկերներ եւ կարծես թէ ա'լ բան չէի կրնար տեսնել: Բայց վերջա-

սապի Գարատուրան գիւղը օգտփոխութեան երթալով, մէկ ու կէս ամսուան ընթացքին ֆիզիքապէս զորացած վերադարձան:

Այս տարեշրջանին (1955) եւ 46 չքաւոր եւ տկարակազմ տղաք զրկուեցան յիշեալ գիւղը՝ երկու ամսուան կազմութեան շրջան մը անցընելու համար: Այս աշակերտները նախապէս բժշկական քննութեան մը ենթարկուեցան Տոքթ. Աբգար Սալաթեանի կողմէ եւ Գարատուրան զրկուեցան երկու խումբով, իւրաքանչիւրը՝ 23 հոգինոց:

Աշակերտներու փոխադրութեան, անունդի եւ յարակից ծախքերուն համար յատկացուեցաւ 2650,45 ՍՈՒՐ. ՈՍԿի, առանց հաշուելու չէնքին վարձքը որ խնայուեցաւ, Միութեան սեփական չէնքին պատճառաւ:

պէս երբ վերյիշեցի դէմքերէն ոմանք, մտաբերեցի որ այս բաները տեսնելու համար էր որ հոս եկած էի: Հիւանդագին սրտխառնուք մը զգացի, բայց այդ միայն թիթեղեայ հիւղակներուն քովէն անցած աղբալից առուակին գարշահոտութենէն չէր:

Սրտասահմանի հայերս լսած ենք այս գաղթաւայրերուն և այս խարխուլած հիւղակներուն մասին և մտիկ ըրած ենք ականատեսներու վկայութեանց: Վերջերս ալ շարժանկարներու միջոցաւ ծանօթացած ենք անոնց բնակիչներուն: Անկարելի է սակայն, շարժանկարներով կամ խօսքերով նկարագրել աղերսաւնքը պառկած մանկան մը, որուն դէմքին վրայ ճանճեր կը վրիստան: Կարելի չէ պատկերացնել անօգնական մանկիկին կրած չարչարանքը անտանելի տաք խշտեակին մէջ: Եւ վաղն ալ ան պիտի ըլլայ նո՛յնքան անզօր դիմադրելու տնտեսական դժուարութեանց որուն մատնուած են և չեն կրնար յաղթահարել նոյնիսկ տեղացիները:

Դժուար է խորը թափանցել այս գաղթականներու վիճակին, որոնք իրենց յուսահատութեան հետ ունին հաստատակամութիւն: Կրնաք ըսել թէ յուսահատութիւն և հաստատակամութիւն հակոտնեայ են իրարու: Թերեւս ճշմարիտ է այդ. այսուհանդերձ, այս քանի մը օրերուն Պէյրութի մէջ իրարու յաջորդող այս հակընդդիմութեանց հանդիպեցայ:

Որեւէ տեղ տեսած չեմ այս աստիճանի դասակարգային տարբերութիւն փողոցներուն և հանրային վայրերուն մէջ: Այս տեղերուն մէջ կ'երեւին ցուցամուկութիւն, հարստութիւն, պիւճանք և զուգընթացաբար խեղճերու աներեւակայելի աղքատութիւնը: Արդիական ոճով չէնքերուն քով կան այնպիսի խարխուլած հիւղակներ, որոնք անասուններու համար իսկ անբնականի պիտի ըլլային: Բայց և այնպէս մարդ-

կային էակներ կ'ապրին: Նորագոյն Ամերիկեան կառքեր կը փորձեն նեղ արահետներէն անցնիլ, բեռնաւորուած էշերու կարգին: Շատ լու հագուած վաճառականին քով կը տեսնես բոկոտն տեղացին՝ պատռած տափատով միայն:

Ուրեմն, այսպիսի միջավայրի մը մէջ, տարօրինակ պէտք չէ թուի հայ գաղթականին յուսահատական և նոյնքան ալ յուսալից զարմանալի զգացումը:

Մինչ կը քալէի դիտելով թիթեղեայ հիւղակները, փոխադարձ ապահովութեան զգացումով մը, փափաքեցայ վերիվերոյ գաղափար մը ունենալ այս սարսափելի կացութեան մատնուած հայերու թիւին մասին: Որքան որ կրցայ, տեսայ թէ ճակատագրի բերումով մօտաւորապէս 30,000 գաղթականներ խոնուած էին իրարու քով՝ օրապահիկ մը ճարելու դժուարութիւններով:

Աններելի մեղք մը պիտի ըլլար որեւէ փորձ այս գաղթականներուն վիճակին մասին թեթեօրէն անցնիլ: Ուրովհետեւ, անոնք ըլլան 30 կամ 30,000, մեր միակ մտածումը պէտք է ըլլայ մարդկային կեանքերու փրկութիւնը:

Այսօր Հ. Բ. Ը. Միութեան հանդէպ տածած յարգանքս բազմապատկուեցաւ կրկին և կրկին անգամ: Թող ներուի ինձ եթէ յայտարարեմ թէ ա՛յսօր միայն, հակառակ Հ. Բ. Ը. Միութեան երկար տարիներու անդամակցութեանս, այս մեծ կազմակերպութեան մարդասիրական գործունէութիւնը զօրաւոր կերպով տպաւորուեցաւ հոգեոյս խորը: Որովհետեւ տեսայ այն մարդիկը որ երկար տարիներ օգնութիւն ստացած են Հ. Բ. Ը. Միութենէն, տեսայ ցեխերով խաղացող երեխաները որոնք կաթ ստացած են և տեսայ ծեր կանայք և այլեր՝ որոնք մեր անգամներուն զրկած հագուստները հագած են: Ականատես եղայ նաև այն աշակերտներուն՝ որոնք Հ. Բ. Ը. Միութեան օժանդակած դպրոցները կը յաճախեն:

ԲԱՐԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Մահուան ֆաշած նեղին հանդիպ, առեմ վահան անօգուտ է.

Արծաթի ու ոսկու տուած շեղութիւնն անօգուտ է.

Կեանքն ու աշխարհ, ֆանի խորունկ եւ քննեցի, հասկցայ թե՛

Բարի գործեմ զոս առեմ բան, աշխարհիս մեջ անօգուտ է:

ՕՄԱՐ ԽԱՅԵԱՄ

Հիմա լիովին կը զգամ և գիտեմ թէ այն բոլոր նուիրեալ ջանքերը և ծառայութիւնները զորս կ'ընծայենք՝ կ'արժեն և կը գնահատուին:

Հիմա աւելի լաւ կը հասկնամ զրդապատճառը մեր ունեւորներուն առատածեռն նուիրատուութեանց, այս տխուր կացութիւնը բարւոքելու համար: Եւ աւելի յստակ կերպով կ'ըմբռնեմ նուիրումը անձնուէր աշխատողներուն, որոնք ժամեր կը զոհեն հասոյթներ ապահովելու՝ իրենց հայրենակիցներուն օգնելու համար:

Որովհետեւ, շատ դժուար է միշտ չի յիշել, որ մեղմէ ունէ մէկը, բախտին մէկ փոքր դարձուածքովը, կրնար ինքզինք գտնել Պէյրութի այս վրաններուն մէջ, փոխան Ամերիկայի հանգըստաւէտ և ապահով կեանքին մէջ:

Պատշաճ է ըսել թէ՛ Աստուծոյ շնորհիւ է որ առիթը կ'ունենանք այցելելու, երբ կ'անցնինք այս չի յարգուած փողոցներէն: Երբ ակնարկ մը կը նետենք գրեթէ մեզի տարեկից մէկու մը, որուն վիճակուած է այս դժբախտ կեանքը, արդեօք կը մտածե՞նք թէ անցեալին ան ի՞նչպիսի կեանք ունեցած էր և թէ ապագան արդեօք ի՞նչ պիտի բերէ իրեն:

Որքան ապերախտ պիտի ըլլանք

եթէ մոռնայինք որ՝ բախտը մեզի վիճակած է օգնութիւն տալու դիւրքը, քան թէ անոնց պէս ստանալու կարօտեալի դիւրքը:

Եւ այդ ա՛յսօր պատահեցաւ: Բայց ո՛չ այնպէս, ինչպէս ես կ'աիկակալէի, որովհետեւ վստահ էի որ աւելի քաջ կրնայի ըլլալ: Այս բոլորը հասկնալու համար, սակայն, մարդ պէտք է աչքերովը տեսնէ. բայց այդ իսկ չի բաւեր իրապէս հաւատալու տեսածներուդ:

Ինչ որ այսօր տեսայ, ամենէն գէշն է որ կրնայ ըլլալ. գոհ եմ որ աւելի վատթար չէ: Կ'ուզեմ նաև տեսնել կաթի բաշխումը և մարմնակրթական դիւրութիւնները: Կը ցանկամ տեսնել թէ ի՞նչպէս Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կ'օգնէ ժողովուրդի մը որ թէև ֆիզիքապէս և հոգեպէս քայքայուած է՝ բայց կ'աշխատի ինքզինքը վերագտնել:

Բայց ասկէ ետք ի՞նչ որ ալ տեսնեմ, ըլլա՛յ դպրոցաշինութեան յառաջդիմութիւնը կամ Բարեգործականին կատարած կարեւոր գործը կրթական մարդին մէջ, երբեք պիտի չի կարենամ յիշողութեանէս հեռացնել վրաններուն տխուր պատկերը: Անոնք ա՛յնպէս զրոշմուած են մտքիս մէջ որ անկարելի պիտի ըլլայ ջնջել:

ՅՈՒՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՈՅ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ



26 Փետրուար 1956ին Հելիոպոլիս Փալատ Պանդոկի մէջ, Միութեանս վեթերան անդամներուն ընդունելութեան առթիւ, Ն. Ս. Օծութիւն Վեհափառ Վազգէն Ա.ի Հայրական Կոչին և օրինակին ի պատասխան, հետեւեալ նուրազիր անդամները կը բանան Միութեանս Յորելինական Տարւոյ անդամարշաւը:

1. — Ն. Ս. Օ. Վեհափառ Վազգէն Ա. Ընդհանրական Հայրապետ Հայոց
2. — Աւետիսեան Արթօ
3. — Գարտաշեան Անալիս (փոքրիկն)
4. — Գրիգորեան Օր. Սօնա
5. — Եազուպեան Տոքթ. Նուպար
6. — Եազուպեան Յիւլիփ
7. — Եազուպեան Ջարեհ (փոքրիկն)
8. — Զէյթունցեան Յակոբ
9. — Թաշգարունեան Խաչիկ
10. — Թապաքեան Վարդան
11. — Թապաքեան Վազգէն (փոքրիկն)
12. — Թէրզեան Հրանդ (Պերճ)
13. — Թորիկեան Վարուժան (փոքրիկն)
14. — Թուֆանեան Գրիգոր
15. — Թուֆանեան Օր. Արմինէ
16. — Լուսինեան Յակոբ
17. — Խաչատուրեան Հայկ
18. — Կարապետեան Յովհաննէս
19. — Կարիպեան Օր. Շաքէ
20. — Կարիպեան Օննիկ
21. — Կարիպեան Մաննօ (փոքրիկն)
22. — Կոկանեան Լեւոն Ա. (փոքրիկն)
23. — Մարթանեան Գրիգոր (փոքրիկն)
24. — Մարթանեան Կարպիս
25. — Մարթանեան Տիկ. Լիւսի
26. — Մեսրոպեան Աբգար (փոքրիկն)
27. — Շալճեան Վարուժան
28. — Շամլեան Միքայէլ
29. — Զօրպանեան Անդրանիկ Տ.
30. — Պալատունի Տիկ. Հայկունի
31. — Պապիկեան Պերճ
32. — Պապիկեան Բրիսթին (փոքրիկն)
33. — Պոյանեան Օր. Սօնա
34. — Պոյանեան Արա Վ.
35. — Սարաֆեան Տիկ. Վարդուհի Ա.
36. — Տանեան Տիկ. Ժէռմէն

ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻ ՄՐՑՄԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՍԺԱՄԸ ԿԸ ՅԵՏԱԶԳՈՒԻ ՄԻՆՁԵԻ ՅՈՒՆԻՍԻ ՎԵՐՋԱԿՈՐՈՒԹԵԱՆ

—*—

Անցեալ Օգոստոսին, հայ մամուլին մէջ հրատարակուած զեկոյցով մը ծանուցած էինք թէ Հ. Բ. Ը. Միութեան Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ մրցում մը բացած էինք հետեւեալ նիւթերուն համար, որոնք պէտք է ներ-
շնչուած ըլլային մեր ընկերակցութեան կեանքէն ու գործերէն:

1. Քերթովիւն մը, գրող բանաստեղծին լայն տեսիլքին համապատաս-
խան երկարութեամբ:

2. ԹԱՏԵՐԱԽԱՂ մը, երեք արարով կամ մէկ ժամ տեւողութեամբ:

3. ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԿՏՈՐ մը, որպէս Քայլերգ կամ Մաղթերք (Hymn)
բառերով միասին:

4. ԽՈՐՀՐԴԱՆԿԱՐ մը, յարմար ծաւալով և իւզաներկ:

Յայտարարած էինք թէ վերելի գործերը պիտի ենթարկուին իւրաքան-
չիւր ճիւղի յատուկ մասնագէտներէ կազմուած յանձնախումբերու քննու-
թեան, և այս յանձնախումբերուն որոշմանց համաձայն ամէն մէկ նիւթի
համար պիտի տրուին հետեւեալ մրցանակները.

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ 500 Տոլար

Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ 300 Տոլար

Կանուխէն յիշուած էր որ մրցման նիւթերը կեդր. Վարչութեան պէտք
է շրկուէին մինչև Մարտ 1: Այժմ կը ծանուցանենք թէ, կարգ մը լուրջ
պատճառներով, ԱՅՍ ՊԱՅՄԱՆՍԺԱՄԸ ԿԵՐԿԱՐԱԶԳՈՒԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ
ՅՈՒՆԻՍԻ ՎԵՐՋԸ:

Այս առթիւ անգամ մը ևս կը շեշտենք թէ մրցումի յատուկ այդ աշ-
խատասիրութիւնները պէտք է ճշմարիտ ստեղծագործութեան գրողներ կրեն
և հետեւաբար գրական և գեղարուեստական իրական արժէք ներկայացնեն:

Կոչ կ'ընենք մեր տաղանդաւոր գրողներուն և արուեստագէտներուն,
որ իրենց մասնակցութիւնը բերեն այս մրցումին:

Նիւ Եորք, 1 Փետրուար 1956

ԴԻԻԱՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

- | | |
|-----------------|----------------------|
| 37. — Տէրօնեան | Արաքսի Մ. (Վոքերիկն) |
| 38. — Փալանճեան | Ժիրայր |
| 39. — Փալազեան | Վազգէն |
| 40. — Քէսէճեան | Տիկ. Անահիտ |
| 41. — Ֆէրէճեան | Պերճ (Վոքերիկն) |

Լիալոյս ենք թէ անդամական այս նոր արշաւը առաւել ևս թափ պիտի
ստանայ և նորագիրներու յաջորդական ցանկեր պիտի խտացնեն Միութեանս
շարքերը: